

Kuulin, että pidät villasukista

- Käsityöihmisen kalenterimuiston konsepti

Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti

Graafisen suunnittelun opinnäytetyö

syksy 2010

Kirsi Rantalainen

Kuulin, että pidät oillasukista

– Käsiyöihmisen kalenterimuiston konsepti

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni aiheena on käsitöistä kiinnostuneelle ihmiselle tarkoitettun kalenterimuiston konseptin suunnittelu. Työn lähtökohtina ovat olleet oma mielenkiintoni, yhteiskunnan yleinen käsityöinnostunut ilmapiiri sekä tällaisen kalenterimuiston puute markkinoilla.

Työ on toteutettu toiminnallisena suunnittelu- ja taittotyönä Adoben InDesign-, Photoshop- ja Illustrator CS3 -ohjelmia hyödyntäen. Opinnäytteeni avaa kalenterimuiston konseptin suunnitteluprosessia käytännön esimerkkien avulla. Teoriaa esitellään tehtyjen ratkaisujen valossa ja apuna niiden perusteluiksi.

Työn lopputuloksena on konsepti, jonka mukaan kalenterimuistio on mahdollista toteuttaa valmiiksi, kaupalliseksi tuotteeksi.

Asiasanat: graafinen suunnittelu, kalenterimuistio, konsepti, typografia, layout.

Abstract

My graduation project is about designing a concept of a calendar directed to anyone interested in handicrafts. The starting point of this work has been my own interest to the matter, the prevailing handicraft hype in our society and also the lack of this kind of product.

I have used Adobe InDesign, Photoshop and Illustrator CS3 programs in this process. The purpose of this work is to open up concept designing process with examples and give some theory to back up the made decisions.

The result of this graduation project is a concept that can be utilized when making the calendar to a ready, commercial product.

Keywords: graphic design, calendar, concept, typography, layout.

Lahden ammattikorkeakoulu	Lahti University of Applied Sciences
Muotoiluinstituutti	Institute of Design
Viestinnän koulutusohjelma	Degree Programme of Communication
KIRSI RANTALAINEN	KIRSI RANTALAINEN
<i>Kuulin, että pidät villasukista</i>	<i>You like woolen socks, I heard</i>
<i>– Käsityöihmisen kalenterimuiston konsepti</i>	<i>- Designing calendar concept for he artisan-minded</i>
Graafisen suunnittelun opinnäytetyö, 68 sivua syksy 2010	Graphic Design Graduation Project, 68 pages Autumn 2010

Sisälllys

Johdanto	9
1. Aiheen täsmentyminen	11
2. Sisällöstä tekniseen toteutukseen	13
2.1 Sisältö	13
2.2 Formaatti	15
2.3 Rakenne	19
2.3 Tekninen toteutus	21
3. Ulkoasu	22
3.1 Layout	23
3.2 Typografia	29
3.2.1 Lopputuotteen typografia	33
3.4 Värimaailma	34
3.5 Kuvitus	36
3.5.1 Kuosit	37
3.5.2 Valokuvat	40
3.5.3 Muut elementit	41
3.6 Kannet ja aloitussivu	42
4 Kalenterimuiston valmiit sivut	43
6. Yhteenveto	63
Lähteet	65

Sukat. Aihe, josta tämä opinnäytetyö sai alkunsa.

Johdanto

Opinnäytetyöni aihe sai alkunsa tietämättäni jo 2. kesäkuuta 2009. Kummityttäreni äiti oli iskostanut päähäni hassun ajatuksen. Hän nimittäin ehdotti, että "suurena käsityöihmisenä" neuloisin villasukat kummityttäreni kummisedälle. Yllytyshulluna kaivoin esiin sukkapuikot sekä violettia, vihreää ja valkoista villalankaa. Kaksi päivää myöhemmin postitin ehkäpä maailman rumimmat villasukat miehelle, josta tiesin vain nimen. Saatekirje alkoi sanoilla: *Kuulin, että pidät villasukista...* Kaksi kuukautta myöhemmin aloimme seurustella.

Perjantaina 14. marraskuuta 2009 kirjoitin nädäliinälle ensimmäiset ideani tätä opinnäytettyä varten. Ideat alkoivat tulvia opiskelukaverini Hannelen ansiosta. Aluksi olin myymässä rakastarinaani johonkin naistenlehteen. Ajatus kuitenkin muutti nopeasti muotoaan sellaiseksi, että pystyisin itse hyödyntämään tarinan jotenkin. Näin syntyi idea kalenterimuistiosta, joka on kohdistettu käsitöitä rakastaville ihmisille ja sisältäisi muun muassa aiheeseen liittyviä tarinoita.

Kun tekee opinnäytetyön aiheesta, jonka lähtökohdat ovat näin romanttiset, tuntee itsensä ajoittain hiukan hölmöksi. Onko tässä järkeä? Pitävätkö muut minua typeränä? Loppujen lopuksi sillä ei kui-

tenkaan ole mitään väliä, mitä muut ajattelevat. Tärkeintä on oppiminen. Tärkeää on myös motivaatio, jonka uskon olevan aivan eri luokkaa tällaisessa itseäni lähellä olevassa aiheessa, kuin jossain sellaisessa, jonka teen vain saadakseni kasaan viisitoista opintopistettä ja tutkintotodistuksen.

Aiheeni on myös ajankohtainen, vaikkakin suurin käsityöbuumi ja sen nostattama innostus on ehkä jo ehtinyt asettua status quoksi, vallitsevaksi tilaksi. Käsillä tekemisen arvostus on tällä hetkellä korkealla ja käsitöiden tekeminen tuntuu olevan tavalla tai toisella miltei jokaisen harrastus. Tässä kontekstissa uskon aiheenani olevan kalenterimuistion mahdollisuuksiin myös lopputuotteena, pienenä vastaiskuna sähköisille medioille.

Halusin kalenterimuistioni olevan mukava ja kaunis tuote. Se ei ole graafisen suunnittelun uusimpien virtauksien mukainen tai oman osaamiseni huippujen esittely. Niitä tärkeämpää on kalenterimuistion toimivuus ja käytettävyys. Halusin, että sitä voi oikeasti käyttää ja siihen voi tehdä muistiinpanoja. Lisäksi halusin, että se on myös vetoava ja houkutteleva. Sellainen, jonka nähdessään haluaa ottaa käteen, käännellä, hypistellä ja tutkia. Avata ja selailla, löytää kenties jotain sellaista, jota ei aluksi kuvitellut kalenterimuistiosta löytävänsä.

Tämän kaiken halusin luonnollisesti toteuttaa graafisen suunnittelun periaatteita noudattaen ja kenties sisällyttäen mukaan myös niitä alan

hienouksia, joita niin sanottu maallikko ei huomaa tai ymmärrä, mutta jotka tuottivat minulle itselleni tyydytystä ammattilaisena.

Tämä opinnäytetyön kirjallinen raportti on kuvaus prosessista ja sen vaiheista. Olen käsitellyt myös teoriaa, mutta rajannut sen niin minimiin kuin on mahdollista ja järkevää. Sen lisäksi, että olen graafikko, olen myös kirjoittaja, joka toivokseni näkyy positiivisella tavalla tässä kirjallisesa osiossa.

Moodboard. Alla olevan kuvan tarkoituksena oli väliseminaarivaiheessa havainnollistaa kalenterimuistion tyylin tulevia suuntaviivoja. Kuvat on poimittu Internetistä.

1. Aiheen täsmentyminen

Alkuvaiheessa pääni tuntui tuluvan ideoita sekä kalenterimuistion sisällön että ulkoasun suhteen. Osa näistä ideoista jäi lopulta kuitenkin pois, koska havaitsin ettei niiden toteuttaminen ollut järkevää tai tarkoituksenmukaista tai että ne olisivat ohjanneet työtä tavalla tai toisella väärään suuntaan. Osa ideoista puolestaan jäi toteuttamatta tässä konseptivaiheessa aikataulullisista syistä, vaikka alunperin suunnittelinkin tekeväni työn mahdollisimman valmiiksi. Tästä syystä esimerkiksi käsityö- ja askarteluohjeita on toistaiseksi vain muutama, samoin luonnollisesti valmiiden töiden kuvia. Myös kalenterimuistion markkinointiin ja kustantamiseen liittyvät seikat olen jättänyt pois, koska en katsonut järkeväksi ryhtyä pitkästyttävästi luettelemaan tahoja, jotka voisivat olla potentiaalisia yhteistyökumppaneita.

Väliseminaarivaiheessa toukokuussa 2010 koostin Internetistä poimimistani kuvista moodboardin, joka visualisoi suuntaa, johon halusin kalenterimuistion ulkoasua viedä. Sen avulla etsin lisäksi adjektiiveja, joilla kalenterimuistiota voisi kuvailla. Osan adjektiiveista keksin itse, osa tuli esiin näyttäessäni moodboard-kuvaa muutamille ystäväilleni. Näistä adjektiiveista nostin esiin kolme, jotka mielestäni sopivat parhaiten kuvaamaan ajatus-tani tulevasta kalenterimuistiosta.

Nämä adjektiivit ovat:

- runsas
- innostava
- selkeä

Lisäksi nostin esiin neljännen ominaisuuden, käytännöllisyyden, joka mielestäni myös liittyi olennaisesti kalenterimuistioon.

Kalenterimuistion rakenteen rajasin uskoakseni melko kompaktiin pakettiin. Se tulisi tämän opin näytetyön puitteissa koostumaan seuraavista osista:

- kannet
- kalenterisivut
- ohjesivut
- muistiinpanosivut

Rakenteen lisäksi jouduin pohtimaan kalenterimuistion funktiota ja sen kohderyhmää. Käytännöllisyys ja selkeys ovat alusta alkaen olleet olennaiset määreet kalenterimuistion kohdalla, eikä vähiten siitä syystä, että sen kohderyhmä on laaja ja moninainen.

Käsillä tekemistä harrastavat niin opiskelijat, perheenäidit, bisnesnaiset kuin mökin mummotkin. Se, että tuotteena on kalenterimuistio, ei välttämättä rajaa kohderyhmää juurikaan. Yksi saattaa tarvita kalenterimuistiota tenttipäivien merkitsemiseen, toinen lapsiperheen menojen muistamiseen, kolmas työpalavereiden hahmotamiseen ja neljäs voidakseen merkitä ylös pääs-

kysten saapumisen tai ensilumen satamisen.

Siksi tällaisen kalenterimuistion tulee olla samalla sekä persoonallinen että universaali.

Itse lähdin tavoittelemaan näiden vaatimusten täyttämistä seuraavin keinoin:

1. Formaatin tulee olla yksinkertainen, perinteinen ja käytännöllinen. Sellainen, jota voi kantaa mukana ja jota on helppo käyttää, avata ja sulkea.

2. Sisällön rakenteen tulee olla selkeä ja tietyllä tapaa ennalta-arvattava. Ei liian hajanaisia kokonaisuuksia tai muutoin sellaista sisällön asettelua, joka hidastaa kalenterimuistion käyttöä tai tekee siitä liian vaikean.

3. Kalenterisivujen tulee olla rakenteeltaan selkeitä ja käytännöllisiä. Päiväkohtaista muistiinpanotilaa tulee olla tarpeeksi. Viikonpäivät ja päivämäärät tulee merkitä selkeästi ja johdonmukaisesti.

4. Mahdolliset visuaaliset erikoisuudet ja hienoudet rajataan kansiin tai ohjesivuille, joissa ne eivät ns. häiritse kalenterimuistion käyttöä.

2. Sisällöstä tekniseen toteutukseen

Tällaisen kalenterimuistion suunnittelu vaikuttaa vaarallisen helpolta tehtävältä. Aihealue on kiinnostava eikä etukäteen määriteltyjä rajoja ole. Kuitenkin juuri näiden seikkojen vuoksi tehtävä ei ole ollenkaan niin helppo, kuin mitä ehkä itsekin ensialkuun kuvittelin. Huomioon otettavia seikkoja on paljon ja niiden vaikutukset toisiinsa pitäisi myös muistaa ja osata huomioida. Ulkoasun ja sisällön on kuljettava käsi kädessä samalla kun kaiken aikaa olisi muistettava myös teknisen toteutuksen mahdollisesti asettamat rajoitukset. Seuraavaksi käsittelen muun muassa näitä seikkoja.

2.1 Sisältö

Lopputyötä aloittaessani toivoin, että olisin saanut kalenterimuistion mahdollisimman valmiiksi niin sisällön kuin ulkoasunkin osalta. Valitettavasti tämä ei kuitenkaan aikataulullisista syistä onnistunut, joten jouduin karsimaan joitakin osa-alueita. Koska tässä on kyseessä graafisen suunnittelun opinnäytetyö katsoin, että käsityöohjeiden suunnittelu ja kirjoittaminen on tämän työn kannalta toisarvoisempaa. Siksi karsin kalenterimuistion käsityöohjemäärän tässä vaiheessa kahteen.

Katsoin niiden avulla pystyväni tarpeeksi hyvin havainnollistamaan kalenterimuistion konseptin ohjeiden osalta. Työssä esitellään siten Ikkiesä-kranssin sekä Traktoriheijastimen ohjeet. Molemmat ohjeet ovat omaa käsialaani ja olen testannut niitä useampaan kertaan.

Ohjeiden vähyydestä huolimatta minulla on ollut ilo saada työni sisältöösioon kommentteja muotoilija AMK Marja Luukkaselta, joka opiskelee Helsingin yliopiston Käyttätymistieteellisen tiedekunnan Kotitalous- ja käsityötieteen laitoksella. Hän nosti esiin ongelman kohderyhmän laajuudesta ja sen vaikutuksista muun muassa ohjeiden vaikeustasoon. Luukkasen mukaan kohderyhmän intresseistä, osaamistasosta ja toiveista tulisi olla hyvin perillä ja sitä kautta kehittää heille soveltuvia ohjeita. Nyt mukana olevat ohjeet soveltuvat tasoltaan aloittelijoille. Kaiken kaikkiaan Marja Luukkanen kehotti ohjeiden kirjoittamisen osalta idioottivarmaan lähestymistapaan. Sillä tavalla on helpompi varmistaa, että viesti menee oikeanlaisena perille.

Suunnitelmani oli myös sisällyttää kalenterimuistioon nimipäivät sekä erilaisia käsityöaiheisia tapahtumia. Koska kalenterimuistiolla ei toistaiseksi ole kustantajaa eikä sitä ainakaan tämän lopputyön puitteissa ole tarkoitus painaa kokonaisena, puuttuvat nämä merkinnät. Nimipäivätiedot ovat maksullisia ja ne voi ostaa Helsingin yliopiston Almanakkakeskuksesta, todetaan Almanakkatietojen tekijänoikeuksissa. Alle kahden viikon

mittaiselta ajalta nimipäivätiedot saa kuitenkin kopioida ja siksi olen pystynyt tekemään kalenterimuistion layoutiin kokeiluja siitä, kuinka merkkipäivät ja tapahtumat voidaan merkitä. Niistä esimerkkejä myöhemmin.

2.2 Formaatti

Kalenterimuistion konkreettinen kehittäminen alkoi varsinaisesti formaatin päättämisestä, mikä ei ollut mitenkään helppo tehtävä. Siinä tuli ottaa huomioon niin monta erilaista seikkaa ja niiden vaikutukset toisiinsa, että pelkäsin jatkuvasti unohtavani jotakin. Tärkein fyysiseen muotoon vaikuttava seikka oli luonnollisesti itse kalenterisivun rakenne, koska halusin sen olevan mahdollisimman toimiva ja tarjoavan pelkän viikonpäivä- ja päivämääräinformaation lisäksi myös tilaa päiväkohtaisille merkinnöille.

Selailin lukuisia kalenterimuistioita päästäkseni jyvälle siitä, millaisia ne ovat rakenteeltaan. Heti alussa päätin, että haluan saada yhden viikon yhdelle sivulle, jottei kalenterimuistion kokonaisivumäärä kasva liian suureksi. Tällainen sijoittelu vaikutti olevan vähemmistönä jo olemassa olevissa kalenterimuistioissa. Päättelin näin olevan siksi, että niistä monet ovat melko pienikokoisia ja sivut on painettu ohuehkolle paperille, jolloin kalenterimuistioista ei suurestakaan sivumäärästä huolimatta tule kovinkaan paksuja ja siten ne ovat edelleen hyvin toimivia ja kompaktin kokoisia.

Alkuperäinen suunnitelmani oli jo aiheeseminaarivaiheessa, että kalenterimuistio olisi kutakuinkin A5-kokoinen ja vaakasuuntainen. Tämä asettelu osoittautui loppujen lopuksi myös toimivimmaksi ratkaisuksi, vaikka kokellin muitakin. Seuraavaksi

esittelen tärkeimmät harkitsemani vaihtoehdot formaatille.

135 MM X 230 MM

Yhtenä vaihtoehdonani oli kapeahko pystysuuntainen suorakaide, jonka mitat itse asiassa ovat samat kuin Robert Bringhurstin *The Elements of Typographic Style* -kirjan mitat. Selailin jossain vaiheessa kyseistä kirjaa typografisia ratkaisuja pohtiessani ja havahtuin siihen, että kirja tuntui hyvänkokoiselta kädessä ja vaikutti muutenkin mittasuhteiltaan sopusuhtaiselta.

Tein kokeiluja näiden mittojen mukaan ja sainkin kalenterisivun asettumaan kutakuinkin muottiin. Ohjesivuja pohtiessani huomasin kuitenkin, että pystymalli ei niissä toiminut sillä se rajasi liikaa mahdollisuuksia ohjekuvien ja tekstien suhteen.

Koska alusta asti on aikomuksenani ollut käyttää kalenterimuistossa kierresidontaa, pohdin myös, että noin kapeassa formaatissa kierresidonnan kanssa muistiinpanojen tekeminen sivun sisäreunaan voi osoittautua hankalaksi. Näin ollen hylkäsin Bringhurstin kirjan mitat.

200 MM X 200 MM

Pystysuuntaisesta suorakaiteesta luovuttuani pohdin neliskulmaista formaattia, joka olisikin toiminut yllämainituin mitoin verrattain hyvin. Ohjesivuille olisi jäänyt hyvin tilaa sekä tekstillä että kuvilla ja viikko per sivu -asetteluni kalenterisivuilla olisi toiminut myös. Lopulta kuitenkin

tulin siihen tulokseen, että tässä formaatissa juuri kalenterisivut olisivat olleet se heikoin lenkki, sillä muistiinpanotila viikonpäivien kohdalla olisi tullut niin korkeaksi suorakaiteeksi, että se yksinkertaisesti näytti visuaalisesti hassulta. Vaihtoehtoisesti taas kalenterisivuille olisi jäänyt ylimääräistä tilaa, jolle en katsonut tässä työssä olevan perusteita. Näillä visuaalisilla perusteilla hylkäsin siis tämän muuten melko toimivan formaatin.

170 MM X 200 MM

Käytyäni ensialkuun yllämainituilla harhapoluilla formaatin suhteen, palasin alkuperäiseen visiooni vaakuuntaisesta suorakaiteesta. Ehdin neliskulmaisen muodon kanssa viedä kokeillut mm. kalenterisivujen rakenteesta melko pitkälle, joten päädyin lopulta madaltamaan kalenterimuistion korkeutta vain kolme senttiä. Tällä tavoin päivittäinen muistiinpanotila kuitenkin väheni niin, että lopputulos näytti mielestäni sopusuhtaiselta. Kalenterimuistion kokonaismitat eivät myöskään kasvaneet hallitsemattoman suuriksi ja sivujen sisäreunaan jäi hyvin tilaa kierresidonnalle.

Olisin halunnut käyttää kalenterimuistion formaattia myös tässä kirjallisessa raportissani, mutta koska oppilaitoksen minimiformaattisuositus raportin koolle on 200 mm x 200 mm, päädyin kasvattamaan kokoa suhteessa muutaman sentin.

20 MA		26 MA	
22 TI		27 TI	
21 KE		28 KE	
22 TO		29 TO	
23 PE		30 PE	
24 LA		31 LA	
25 SU		01 SU	

Harhapolkuja. Vasemmalla formaattikokeilu, joka perustui Robert Bringhurstin kirjan mittoihin. Alla puolestaan neljöformaatti.

29 MAANANTAI	30 TIISTAI	31 KESKIVIKKO	01 TORSTAI	02 PERJANTAI	03 LAUANTAI	04 SUNNUNTAI
05 MAANANTAI	06 TIISTAI	07 KESKIVIKKO	08 TORSTAI	09 PERJANTAI	10 LAUANTAI	11 SUNNUNTAI

Sivukartta. Viereisessä kuvassa esitetään kalenterimuistion sivukartta. Vihreät sivut ovat kalenterisivuja, violettit ohjesivuja ja keltaiset alueet muistiinpanotilaa. Keltaisten alueiden koko on viitteellinen, mutta niiden tarkoituksena on havainnollistaa muistiinpanotilan kokoa lopullisilla sivuilla.

2.3 Rakenne

Kalenterimuistio jakautuu rakenteellisesti kalenterisivuihin, muistiinpanosivuihin sekä ohjesivuihin. Lisäksi kalenterimuistion alussa on niin sanottu nimiösivu, ja joka rakenteeltaan poikkeaa muista sivuista.

Alunperin suunnittelin kalenterimuistion rakenteesta monimuotoisempaa. Suunnittelin, että

ohjesivuissa voisi olla muistion sisään taitettavia liipareita, joille mahtuisi aiheeseen liittyvää sisältöä. Lopulta luovuin kuitenkin tästä ajatuksesta, koska ajattelin sen tekevän kalenterimuistiosta liian hajanaisen ja sekavan. Ajattelin myös, että painotekniikan ja -kustannusten kannalta olisi parempi pysyttäytyä selkeämmässä rakenteessa.

Sisällön sijoittaminen kalenterimuistioon aiheutti myös pientä päänvaivaa. Luovuttuani "sivullipareajatuksesta" pohdin mahdollisuutta sijoittaa ohjesivut kalenterisivujen lomaan niin, että jokainen kuukausi olisi oma kokonaisuutensa ja sitä ennen olisi aina kuukauden ohje. Aluksi pidin tätä ratkaisua liian epäsovinnaisena ja pelkäsin sen tekevän kalenterimuistiosta liian sekavan ja vaikeasti käytettävän. Melko pitkään työstinkin kalenterimuistiot hieman mielikuvituksettomalla rakenteella, eli niin, että jokainen kuukausi on oma kokonaisuutensa täysinä viikkoina ja ohjesivut rytmittävät sitä sijoittamalla mahdollisimman lähelle kuukauden vaihtumiskohtaa. Päätin myös, että ohjesivu on aina aukeaman oikealla puolella ja sen kääntöpuolella on tilaa muistiinpanoille.

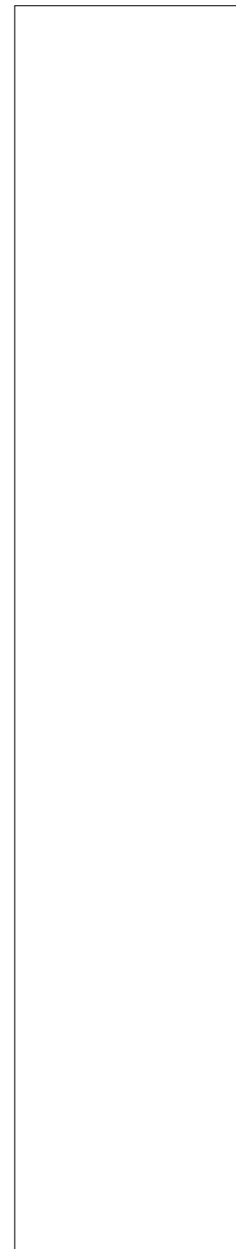
Tällä tavalla kalenterimuistion rakenne oli aivan toimiva ja helppokäyttöinen. En kuitenkaan ollut täysin tyytyväinen tähän ratkaisuun, joka oli mielestäni liian symmetrinen. Sillä kuten Timothy Samara (2007, 29) ja Kari Lohko (2008) toteavat, symmetria on synneistä suurimpia. Uskaltauduin siis kokeilemaan aikaisempaa ideaani siitä, että jokainen kuukausi on oma kokonaisuutensa, si-

joittuipa kuukauden vaihtuminen mihin kohtaan viikkoa tahansa. Nopeasti huomasin, että tämä ratkaisu toimi kuin toimikin paremmin ja sain myös muutamalta koekäyttäjältä positiivista palautetta tästä hiukan erilaisesta ratkaisusta.

Viereisen sivun kuvassa havainnollistettu kalenterimuistion sivukartta lyhyimmässä muodossaan. Lyhyimmällä muodolla tarkoitan sitä, että esimerkiksi on maksimissaan kaksi sivua kuukauden välissä. Tarvittaessa sivumäärää voidaan siis kasvattaa kuukauden vaihtumiskohdassa. Erityisesti juuri tämän ominaisuuden ansiosta katsoin, että tällainen rakenne toimii kalenterimuistiossa. Sen ansiosta kalenterimuistioon on mahdollista laittaa pitempiä, useampisivuisia käsityöohjeita. Rakenteen ansiosta kalenterimuistio on kokonaisuudessaan myös mielenkiintoisempi ja elävämpi.

Viereisellä sivulla on myös havainnollistettu sitä, millainen kalenterimuistion rakenne kokonaisuudessaan on. Lyhyesti sanottuna jokainen kuukauden mittainen kokonaisuus alkaa käsityöohjeella, jonka jälkeen tulee muistiinpanotilaa. Tämän tilan koko sivulla määräytyy kuukauden alkamispäivän mukaan. Toisin sanoen, jos kuukausi alkaa torstaina, on maanantaille, tiistaille ja keskiviikolle varattu tila kalenterin sijasta muistiinpanotilaa. Samaten kalenterikuukauden lopussa on myös muistiinpanotilaa, jonka koon määräytyminen noudattaa myös edellä mainittua logiikkaa.

Munken Pure Rough
120 g/m²

MultiDesign Original
Natural 130 g/m²

2.3 Tekninen toteutus

Kalenterimuistiota ei tässä vaiheessa ole tarkoitettu painaa lopullisessa muodossaan. Siksi monet kysymykset painotekniikan ja materiaalien suhteen jäävät vaille lopullista vastausta tai spekuloinnin asteelle. Tein silti muutamia tiedusteluja sekä painamiseen että mahdollisiin paperivalintoihin liittyen.

PAINOTEKNIikka

Lahtelaisissa kirjapainoissa Markprintissa sekä Aldusissa oltiin sitä mieltä, että kalenterimuistion formaatti on painoteknisesti toteuttamiskelpoinen. Aldusin kirjapainojohtajan Juhani Salorannan mukaan kalenterimuistion 200 x 170 -formaatti mahtuu 720 x 1040 -kokoiselle painoarkille 20 kertaa ja 630 x 880 -kokoiselle painoarkille 15 kertaa. Materiaaliksi hän suositteli luonnonvalkoista päällystämätöntä offsetpaperia.

PAPERIVALINNAT

Paperin suhteen tiedustelin vinkkejä Turun Kirjekuoritehtaan myyntijohtaja Esa Leivolta sekä Papyrus Finlandin yhteyspäällikkö Sari Jakovljevicilta. Leivo suositteli tällaiseen työhön Munkenin papereita, esimerkiksi satagrammaista Munken Pure Rough -paperia, joka on kermansävyistä, päällystämätöntä paperia. Munken Pure Roughista on ohessa näyte 120-grammaisena, joka omasta mielestäni soveltuisi paremmin tähän tarkoitukseen.

Papyrus Finlandin Sari Jakovljevic puolestaan suositteli kalenterimuistioon sekä digi- että offsetpai-

namiseen soveltuvia 130-grammaista, päällystämätöntä MultiDesign Original Natural -paperia (näyte ohessa) tai 130-grammaista, mattapäällysteistä MultiArt Matt -paperia. MultiDesign Original Naturalia Jakovljevic suositteli siksi, että sen lämmillä värjäytyminen toimisi hyvin tällaisessa käsityöaiheessä. Päällysteensä ansiosta MultiArt Matt -paperi kuitenkin toistaisi valokuvat tarkemmin.

Olen nähnyt useissa käsityökirjoissa käytettävän Munken Pure Roughin tai MultiDesign Original Naturalin kaltaisia papereita. Muun muassa *Printti & pisto* -kirjassa (Mentu, Mikkela & Paakkunainen 2009) on vastaavanlaista paperia, jolla mielestäni myös valokuvat näyttäisivät hyviltä ja laadukkailta. Lähestyin kirjan kustantajaa tiedustelulla paperilaadusta, mutta siihen en valitettavasti saanut koskaan vastausta.

SIDONTA

Kalenterimuistion sidonnan suhteen olen alusta alkaen ollut kierresidonnan kannalla. Muissa tutkimissani kalenterimuistiassa kierresidonta on ollut ehdoton suosikki, todennäköisesti helppokäyttöisyytensä ja edullisuutensa ansiosta. Nähdäkseni kierresidonnan etuna tällaisessa työssä on erityisesti se, että sivut pystyy kääntämään 360 astetta kierteen ympäri. Näin kalenterimuistiota ei ole pakko koskaan pitää auki kahden sivun leveydeltä ja se säästää tilaa. Tällä tavoin sivut myös kääntyvät aina varmasti tasaisiksi ja niille kirjoittaminen on helppoa.

3. Ulkoasu

Kalenterimuiston suunnittelussa vaikeinta mielestäni oli päätösten tekeminen erityisesti juuri ulkoasun suhteen. On tiettyjä lainalaisuuksia, joita tulee tai on hyvä noudattaa, mutta melko pitkälle päätökset voi kuitenkin tehdä itse, toki ne perustellen. Tämän käsittäminen ja sisäistäminen oli minulle aika vaikeaa ja helpompaa olisi ollut lähestyä aihetta valmiiksi määritettyjen tarkkojen rajojen sisällä. Ei kuitenkaan ole olemassa oikeita ja vääriä ratkaisuja, lähes kaikki on mahdollista, mikä tahansa voi olla oikein tai yhtä hyvin väärin. Taustakirjallisuuden avulla on vain päätettävä mitä tekee ja mihin päättyä ja perusteltava se.

Yhtenä ohjenuorana tätä työtä tehdessäni ovat olleet Timothy Samaran (2007, 8-29) kaksikymmentä sääntöä hyvän designin tekemiseksi, joista osaan palaan vielä myöhemmin tämän raportin aikana. Monet näistä säännöistä ovat graafikoille itsestäänselvyyksiä, tai ainakin niiden pitäisi olla. Haluan kuitenkin tässä vaiheessa nostaa kaikki säännöt esiin.

Twenty rules for making good design

Timothy Samara (2007, 8-29)

1. Have a concept.
2. Communicate—don't decorate.
3. Speak with one visual voice.
4. Use two typeface families maximum. Ok, maybe three.
5. Use the one-two punch!
6. Pick colors on purpose.
7. If you can do it with less, then do it.
8. Negative space is magical—create it, don't just fill it up!
9. Treat the type as image, as though it's just as important.
10. Type is only type when it's friendly.
11. Be universal; remember that it's not about you.
12. Squish and separate.
13. Distribute light and dark like firecrackers and the rising sun.
14. Be decisive. Do it on purpose—or don't do it at all.
15. Measure with your eyes: design is visual.
16. Create images—don't scavenge.
17. Ignore fashion. Seriously.
18. Move it! Static equals dull.
19. Look to history but don't repeat it.
20. Symmetry is the ultimate evil.

3.1 Layout

Graafinen suunnittelija ja art director Alexey Brodovitch (Samara 2007, 196) antaa layoutin suunnitteluun kannustavan ohjeen: *ei ole olemassa reseptiä hyvälle layoutille. Täytyy pystyä ylläpitämään tunne muutoksesta ja kontrastista.* Lukkarila (2001, 99) sen sijaan lähtee liikkeelle hiukan käytännöllisemmin määrittelemällä mistä on kyse. *Kirjojen, esitteiden, lehtien ja muiden graafisten julkaisujen perustana on taittopohja eli gridi. Se erottaa sivun pinta-alasta eri tarkoituksia palvelevat alueet kuten marginaalit, palstat ja otsikoiden sekä kuvien paikat. Yksinkertaisin gridi muodostuu ylä-, ala- ja sivumarginaaleista, jotka rajaavat sisäänsä yhden tekstipalstan.* (Lukkarila 2001, 99.) Gridiä määriteltäessä tärkeää on tietää työstettävän aineiston luonne, sillä se vaikuttaa luonnollisesti taittopohjan rakenteeseen. Mitä monipuolisempi aineisto on graafisesti, sitä monipuolisempi myös gridin tulee Lukkarilan (2001, 100-101) mukaan olla, sillä se helpottaa eritasoisten tekstien ja elementtien sommittelua mielenkiintoisella, mutta silti johdonmukaisella tavalla.

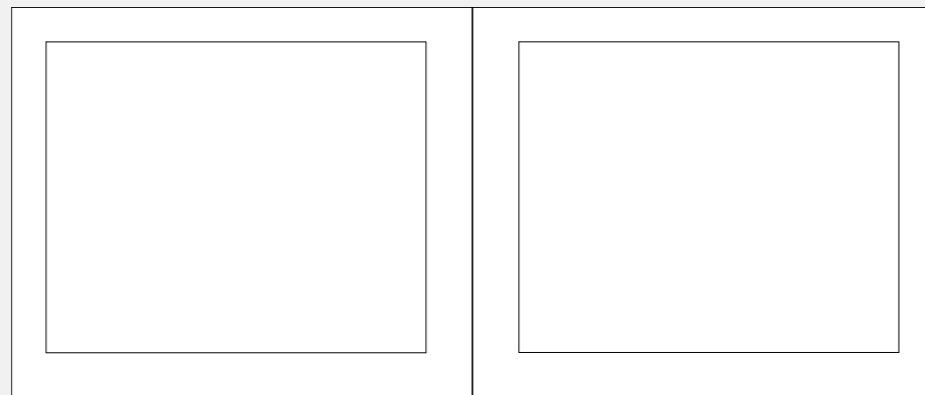
Myös Samara (2007, 202) painottaa gridin tärkeyttä, sillä se helpottaa visuaalisuuteen ja organisointiin liittyvää ongelmanratkaisua, joka väistämättä sisältyy jokaiseen graafiseen työhön. *Kuvat, tekstikentät, otsikat ja taulukot, kaikkien näiden palasten tulee toimia yhdessä viestiäkseen. Gridi on yksinkertaisesti keino saavuttaa tämä*

päämäärä. Gridit voivat olla löyhiä ja orgaanisia tai ne voivat olla täsmällisiä ja mekaanisia. Joillekin suunnittelijoille gridi edustaa perinteen noudattamista, luonnollista osaa ammattitaidosta, samalla tavoin kuin puusepäntyöt huonekalujen valmistuksessa ovat olennainen osa sitä käsityöläisammattia. (Samara 2007, 202.)

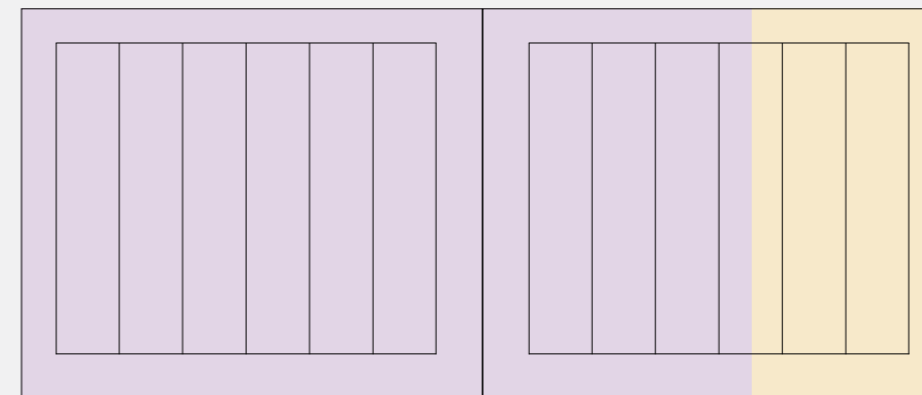
Kalenterimuiston gridin lähtökohtana olivat kalenterisivut sekä käytettävä sidontamenetelmä eli kierresidonta. Halusin jättää sivun sisäreunaan mahdollisimman paljon tilaa kierteelle, jotta muistiinpanojen tekeminen myös sivujen sisäreunoihin onnistuisi käyttäjältä hyvin. Siitä syystä sisämarginalli kalenterimuistiossa on 20 mm, samaten sivun alareunassa. Sivun ulkoreunaan sekä yläreunaan marginaaliksi tuli 15 mm. Aukeaman mittasuhteet näkyvät viereisestä kuvasta.

Kalenterisivut on sisältönsä vuoksi jaettu kuuteen palstaan. Samara (2007, 205) neuvoo palstaväleistä ja marginaaleista seuraavaa: *perinteisesti palstojen väliin jätetylle tilalle on annettu mitta, x, ja marginaalit ovat yleensä olleet kaksi kertaa tuon mitan levyiset tai 2x*. Näin Samaran mukaan siksi, että palstaväliä leveämmät marginaalit ohjaavat silmää sisäänpäin sivulla ja vähentävät samalla jännitystä palstan reunan ja sivun reunan välillä.

Päädyin kaikista ohjeista huolimatta kalenterisivuilla poikkeukselliseen ratkaisuun ja jätin palstaväliä kokonaan pois. Perustelen tämän ratkaisun sillä, että niille ei kalenterisivuilla ole

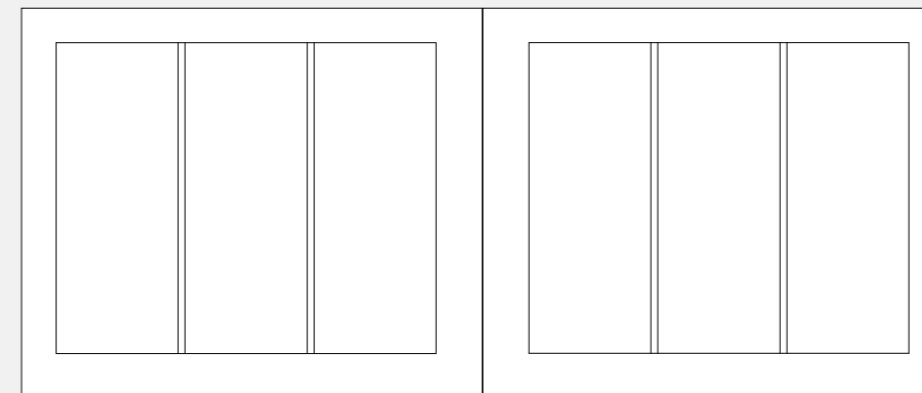

Marginaalit. *Kalenteriaukeaman sisä- ja alamarginaali on 20 mm, ylä- ja ulkomarginaali 15 mm.*

Vaihto. *Violetti pohjaväri havainnollistaa kalenteritaustaa ja keltainen muistiinpano-osan taustaa kalenterisivujen kuusipalstaisessa gridissä.*

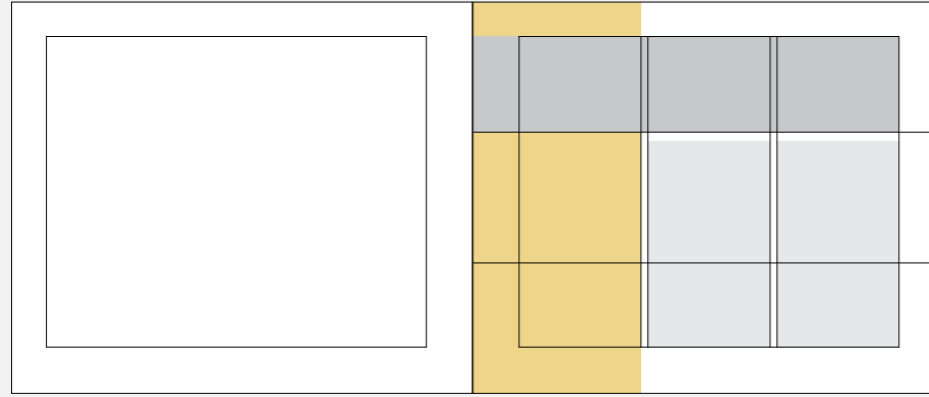
Ohjesivut. *Ohjesivuilla käytössä on kolme-palstainen gridi, jossa palstoja erottaa kolmen millimetrin palstaväli.*

sisällön vuoksi mitään tarvetta ja kuusipalstainen aseteltu ilman palstavälejä helpotti työtäni sisällön sijoittelun suhteen. Kalenterisivuilla ei koskaan ole leipätekstiä, ainoastaan kalenterin päiväsrakkeita sekä muistiinpanotilaa. Tilanteissa, joissa sivun tausta jakautuu kahtia kalenteriosan ja muistiinpano-osan kesken, sijoittuu tilan vaihto taustakuosin ja muistiinpano-osan paperikuosin välillä keskelle palstaa, kuten viereisessä kuvassa havainnollistetaan. Kuoseista tarkemmin lisää luvussa 3.5 *Kuvitus*.

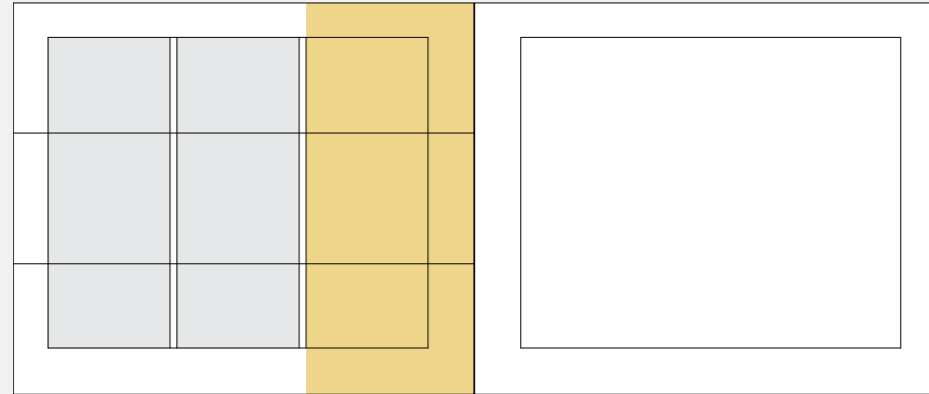
Päätös jättää palstaväli kokonaan pois kalenterisivuilta johti luonnollisesti siihen, että kalenterimuistion ohjesivut tarvitsivat oman, kalenterisivuista poikkeavan gridinsä. Marginaalit sen sijaan ovat kaikilla kalenterimuistion sivuilla samat. Ohjesivujen gridin lähtökohtana oli käytettävä leipäteksti, josta tarkemmin luvussa 3.2.1 *Lopputuotteen työpöytä*. Leipätekstistä johtuen kuitenkin totesin, että kuusipalstainen aseteltu palstaväleilläkin tulisi tekstin kannalta liian ohtaaksi ja toimimattomaksi. Suomen kielessä on niin paljon pitkiä sanoja, että tunkemalla niitä vain 25 millimetriä leveään palstaan ei synny kovinkaan kaunista saati luettavaa hyvää lopputulosta. Tästä syystä pienensin ohjesivuilla palstakoon kolmeen ja kasvatin palstavälin kolmeen millimetriin. Sivut on myös jaettu horisontaalisesti kolmeen osaan helpottamaan sisällön sijoittelua.

Ohjesivujen sisältö on melko vaihtelevaa ja se vaikuttaa luonnollisesti layoutiin. Näille sivuille on

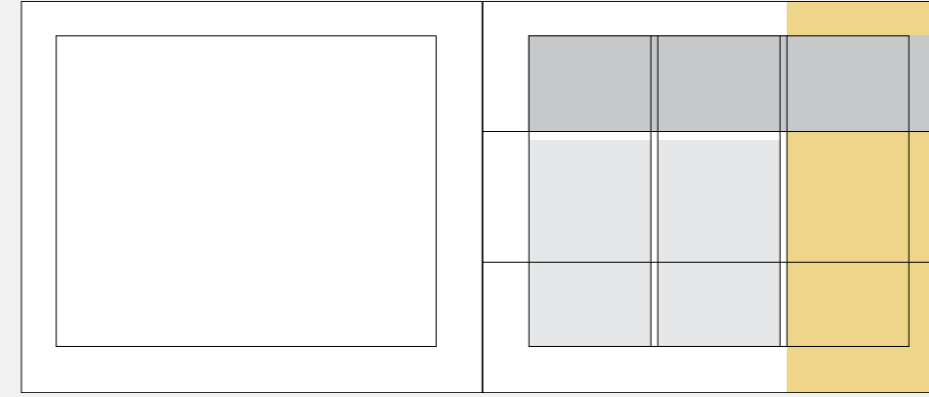
Kuva A1

Sisältö. Oheisissa kuvissa keltainen alue tarkoittaa kuvan paikkaa, tumma harmaa otsikolle varattua aluetta ja vaalea harmaa leipätekstille tarkoitettua tilaa. Kuvat A1 ja B1 havainnollistavat varsinaisia ohjesivuja. Kuvat A2 ja B2 puolestaan näyttävät, kuinka sisällön on tarkoitus asettua, mikäli ohje vaatii enemmän kuin yhden sivun mahtuakseen.

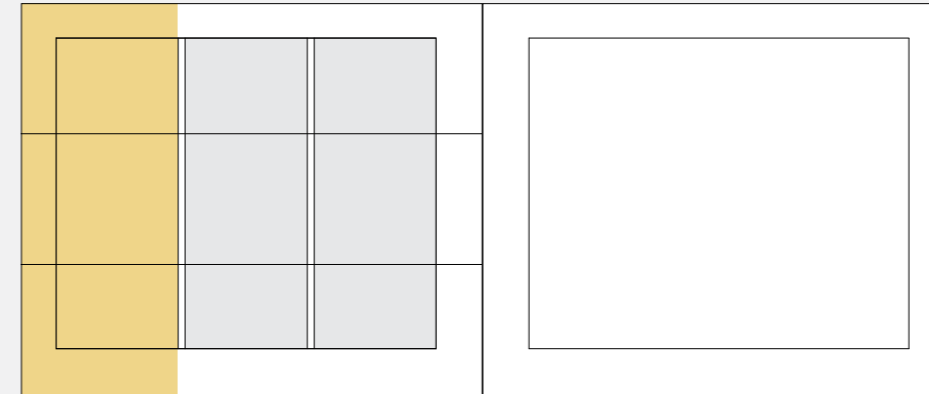
Kuva A2

Rekvisiitta. Oikealla olevassa kuvassa C1 havainnollistetaan muun kuvamateriaalin sijoittumista sivuille. Violetti alue tarkoittaa kalenteriosiota, keltainen muistiinpano-osaa. Punaiselle viivalla on havainnollistettu diagonaalia, jonka mukaisesti harmailla neliöillä oleva kuvamateriaali asettuu.

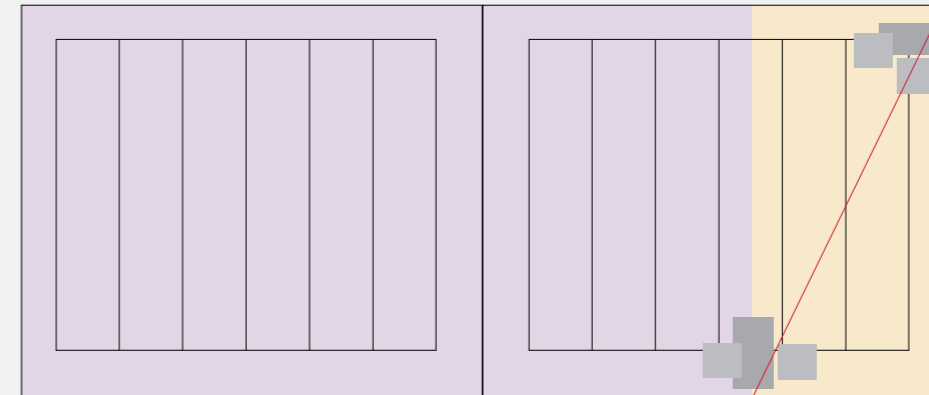
Kuva B1

vaikea määrittellä yhtä pysyvää asettelutapaa, mutta joitain rajoja on mahdollista asettaa. Koska sivut oli jo jaettu kolmeen osaan sekä palstoin että horisontaalisin linjoin, hyödynsin kolmijakoa myös sisällön suhteen. Ohjesivut asettuvat kalenterimuistiossa aina oikealle puolelle ja oheisista esimerkeistä löytyy vaihtoehto sekä sivun oikeaan että vasempaan reunaan painottuvasta asettelusta. Kuvissa A1 ja B1 on havainnollistettu, kuinka sisällön on tarkoitus pääpiirteittäin asettua ohjesivuilla. Lisäksi kuvista A2 ja B2 nähdään, kuinka sisältö asettuu ohjeen mahdolliselle jatkosivulle, mikäli sellaiselle sivulle on ohjeen tekstmäärän vuoksi tarvetta.

Kuva B2

Kalenterimuistion kuvitus käsittää ohjekuvien lisäksi myös erilaisia materiaali- ja rekvisiittakuvia, joista tarkemmin lisää luvussa 3.5 *Kuvitus*. Näille kuville en määritellyt etukäteen tarkemmin muita sijoitteluohjeita kuin sen, että ne asetellaan mahdollisimman diagonaalisesti omaan taustaansa nähden. Siten ne rikkovat muutoin melko horisontaalisesti ja vertikaalisesti muodostuvaa asettelua ja luovat sille kontrastia. Tätä ajatusta olen havainnollistanut tämän sivun alimmassa kuvassa.

Kuva C1

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
0123456789

*ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789*

*ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzääö
0123456789*

Kirjasintyypit. Vasemmassa reunassa ylhäältä
*alas kirjasintyypit Optima ITC Avant Garde
Gothic, Eurostile, Life, ITC Esprit, Palatino ja
Prestige Elite Std. Oikealla puolella ylhäältä alas
ITC Souvenir, Home Sweet Home, MVB Emmasc-
ript ja alinna Diskus. Kaikki pistekoossa yhdeksän.*

3.2 Typografia

Typografia on kielen ulkopuolinen, visuaalinen kokoelma symbolisia merkkejä, jotka tuottavat tekstile lisämerkityksiä. Samalla typografia toimii tekstin lukuohjeena. Ilman typografiaa teksti ei olisi näkyvänä olemassa. Tärkeää ei siis ole vain se, mitä kirjoitetaan, vaan myös se, milltä kirjoitus näyttää. Tyyleillä ja kirjaintyypeillä voidaan tukea tekstin sanomaa tai tuottaa siihen täysin uusia piirteitä ja jopa tehdä viestin sanomasta ristiriitainen. Typografian suunnittelija on osa sitä prosessia, joka tuottaa lopulliseen tuotteeseen ja sen sanomaan oman olennaisen osansa. Typografia on vahva kerronnan väline. (Brusila 2002, 84.)

Aloitin kalenterimuistion typografian suunnittelun hyvin varhaisessa vaiheessa, jo heti kun olin päättänyt lopputyöni aiheen ja hahmottanut itselleni minkälaista henkeä haluan kalenterimuistiossa ilmentää. Siinä mielessä etenin väärässä järjestyksessä, että minulla ei vielä tässä vaiheessa ollut olemassa kalenterimuistion varsinaista tekstisisältöä, jota ajatellen typografisia ratkaisuja suunnitella. Koska kuitenkin tiesin hyvin tarkkaan mitä sisältö tulisi olemaan, en nähnyt ongelmaa tässä niin sanotussa väärässä etenemistavassa.

Noudattaen Samaran (2007, 13) neljättä sääntöä kahden, maksimissaan kolmen kirjasintyy-pin käytöstä yhdessä työssä, halusin pysytellä kalenterimuistiossa pääosin kahdessa kirjasintyy-

pissä. Toisen piti olla mielellään antiikva ja toisen sans-serif. Annoin itselleni alkuvaiheessa luvan siihen, että tarvittaessa voisin graafisina elementteinä käyttää muitakin. Kaiken kaikkiaan halusin kuitenkin pysyttäytyä mahdollisimman harvoissa, hyvin valituissa ja hyvin perustelluissa sekä oikeaa tunnelmaa ilmentävissä kirjasintyypeissä ja -leikkauksissa.

Ratkaisuni pysytellä kahdessa erityyppisessä kirjasintyyppissä puoltaa myös se, että kalenterimuistio on rakenteellisesti jaettu kahteen osaan, kalenteriin sekä muihin sivuihin. Se, mikä toimii toisessa, ei välttämättä toimi toisessa.

Aluksi valitsin vaihtoehdoikseni seuraavat kirjasintyyppit (esimerkit sivulla 28):

Optima

Prestige Elite Std

ITC Avant Garde Gothic

Eurostile

Palatino

Life

ITC Esprit

Tein kirjasintyypeillä sekä niiden eri leikkauksilla kokeiluja kirjoittamalla tekstiä pienessä ja suuressa koossa sekä positiiviteksillä vaalealle taustalle ja negatiiviteksillä tummalle taustalle. Tällä tavoin näin, kuinka hyvin ne toimivat eri tarkoituksissa. Aluksi olin hyvin vahvasti Prestige Elite Std:n kannalla, koska se muistuttaa jonkin verran kirjoituskoneen jälkeä ja sen suuntainen vaiku-

Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä.

Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä. Tähän olisi tarkoitus tulla jotain valtavan hienoa tekstiä.

Tekstikokeiluja. *Tein kokeiluja eri tekstityypeillä, erikokoisilla teksteillä ja erivärisille taustoille. Ylemmässä kuvassa fonttina Eurostile Medium ja alemmassa ITC Esprit Book, molemmat pistekoossa yhdeksän.*

telma olisi mielestäni ollut juuri omiaan kalenterimuistion henkeä ajatellen. Aikani Prestige Eliteä tuijoteltuani tulin kuitenkin siihen tulokseen, että sen valitseminen olisi melko helppo ja kulunut ratkaisu, vaikka kirjasintyyppi periaatteessa olisi toiminutkin tässä tarkoituksessa ihan hyvin. On kuitenkin olemassa useita muita kirjasintyyppejä, jotka ovat vielä enemmän kirjoituskoneen jäljen kaltaisia. Siitäkin syystä Prestige Elite Std olisi ollut huono valinta.

Väliseminaarin aikaan toukokuussa olin päätenyt pariin Eurostile ja ITC Esprit, jotka mielestäni täydentävät hyvin toisiaan ja tuovat kaivattua vaihtelua toisilleen. Kuitenkin siinä vaiheessa kun kesäkuussa koulun loputtua pääsin toden teolla työstämään lopputyötäni, aloin epäillä valintojeni kanssa. Ne tuntuivat liian tylsiltä ja kuluneilta. Päätin laajentaa kirjasintuntemustani ja ryhdyin tutkimaan seuraavien kirjasinten mahdollisuuksia (esimerkit sivulla 28):

ITC Souvenir

Home Sweet Home

MVB Emmascript

Kokeiluissani päädyin takaisin Herb Lubalinin ja Tom Carnasen 1960-luvun lopulla suunnittelemaan ITC Avant Garde Gothiciin (The Typehead Chronicles of Thomas Christensen, 2010), jonka kumppaniksi nostin Kanna Aokin MVB Emmascriptin vuodelta 1996 (MyFonts, 2010). Näiden kahden fontin kanssa ehdin tehdä kokeiluja melko pitkään ja olin jokseenkin tyytyväinen

tuloksiin. ITC Avant Garde Gothic toimi hyvin kalenterisivuilla sekä leipätekstillä, koska se on selkeä ja siitä löytyy hyvin erilaisia leikkauksia. MVB Emmascript puolestaan on kotikutoisen lämmin, käsintehtyyn oloinen ja sillä tavoin luo aikamoi-

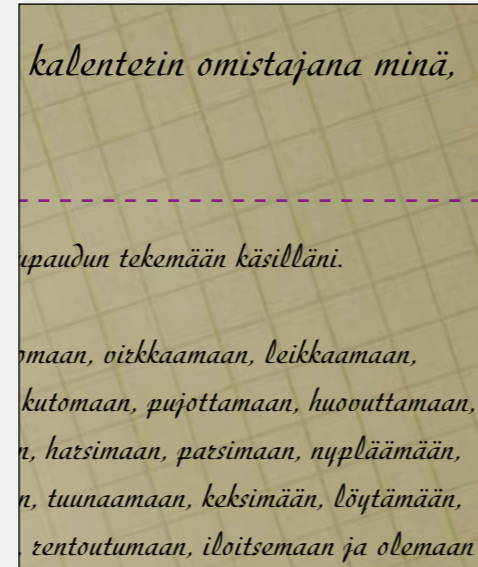
Jokin MVB Emmascriptissa kuitenkin häiritsi ja vieti vielä hyvän tovin tutkien omaa fonttivalikoimaani. Lopulta löysin sieltä Martin Wilken vuonna 1938 suunnitteleman Diskusin, josta esimerkki sivulla 28 (Linotypen fonttiesittely, 2010). Mielestäni se sopi yhteen ITC Avant Garde Gothicin selkeyden ja tyylikkyyden kanssa ja toi kalenterimuistioon lämpöä sekä aavistuksen vintagehenkeä, olematta kuitenkaan halvan oloinen tai lapsekas, mihin MVB Emmascript puolestaan tuntui vihjaavan.

Diskus on mielestäni myös koristeellinen ja tyttömäinen olematta kumppaakaan liiallisuuksiin asti ja se tuntuu ITC Avant Garde Gothicin rinnalla enemmän tasavertaiselta. Koska aikomukseni oli käyttää ITC Avant Garde Gothicia ankaralla ja ei niin taiteellisella tavalla, uskoin näiden kahden kirjasintyyppin myös tuovan toisilleen kaivatua kontrastia.

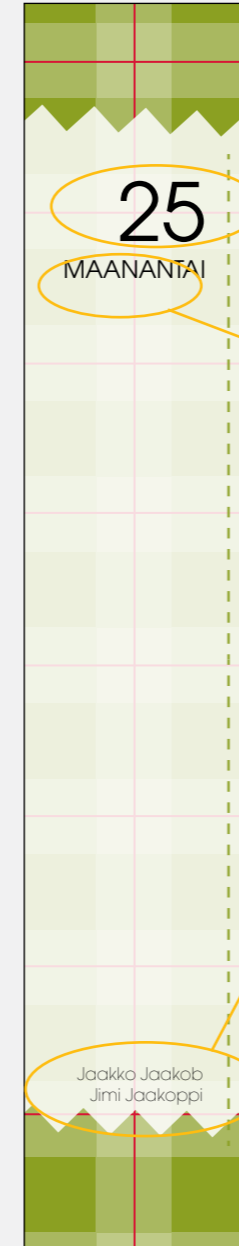

Diskus. Vasemmalla ylhäällä epäonnistunut kokeiluni Diskusin (30 pt) ja Avant Garden (16 pt) liitosta. Alla näyte Diskusin käytöstä otsikkotasolla, pistekoko 78 pt. Oikealla Diskus kalenterimuistion ensimmäisen sivun tekstissä. Ylimmän rivin pistekoko on 20 pt, muussa tekstissä 15 pt ja riviväli 18 pt.

ITC Avant Garde Gothic Book, versaali
ITC Avant Garde Gothic Demi, versaali
ITC Avant Garde Gothic Medium
ITC Avant Garde Gothic Book
Kaikissa pistekoko 8 pt ja riviväli 14 pt.

ITC Avant Garde Gothic Demi, 35 pt
ITC Avant Garde Gothic Bold, 18 pt

ITC Avant Garde Gothic Book, 30 pt
ITC Avant Garde Gothic Book, versaali, 9 pt
ITC Avant Garde Gothic Extra Light, 6,5 pt, riviväli 8 pt

3.2.1 LOPPUTUOTTEEN TYPOGRAFIA

Kalenterimuistiossa tekstiä on lähinnä käsityöohjeissa sekä kalenterin päivämäärämerkinnöissä. Aluksi kokeilin käyttää ITC Avant Garde Gothicia kalenterisivuilla ja Diskusia ohjesivuilla. Vaikka Diskus onkin luettavuudeltaan oikein hyvä, se ei kuitenkaan loppujen lopuksi toiminut ohjetekstin kirjaintyypinä. Ohjeiden lukeminen oli mielestäni liian raskasta ja luettavuuden parantamiseksi olisi tekstikoon pitänyt olla vähintään 13 pt ja rivivälin 16 pt. Tällä tavoin teksti taas olisi vienyt aivan liikaa tilaa. Harkitsin myös Diskusin käyttämistä kalenterisivuilla kuukauden nimen ensimmäisenä kirjaimena, mut-

ta sain siitä opiskelukavereiltani huonoa palautetta enkä itsekään ollut aivan tyytyväinen siihen, miltä Diskusin ja ITC Avant Garde Gothicin yhdistelmä tuossa tarkoituksessa näytti. Lopulta päädyin käyttämään Diskusia ainoastaan ohjesivujen otsikoissa sekä aivan kalenterin alussa ensimmäisen sivun leipätekstityypinä. Esimerkit näistä viereisellä sivulla.

ITC Avant Garde Gothic oli alusta lähtien itsenäisenä selvä valinta päivämäärien merkintään. Halusin, että erityisesti kalenterisivujen puolella lopputulos on selkeä ja helppolukuinen, siksi en Diskusia vakavasti edes harkinnut siellä suurempaan rooliin. Samasta syystä päivämäärissä, nimipäivissä ja kuukausien nimissä on käytetty ITC Avant Garde Gothicia. Samaten ohjeteksteissä, joissa otin pienen riskin käyttäessäni negatiivitekstiä. Uskon sen kuitenkin erottuvan tarpeeksi hyvin tummasävyisistä taustakuvista.

Oikeiden kirjaskokojen löytämisessä olen noudattanut hyvin pitkälle Bringhurstin (1999, 112) neuvoa *säädä teksti mieluummin optisesti kuin matemaattisesti*. Olen myös yrittänyt muistaa Samaran (2007, 18) käskyn siitä, että teksti on yhtä tärkeä kuin kuva ja sellaisena sitä myös tulisi kohdella. Samaran sanoin, *teksti on visuaalista materiaalia – jonka täytyy liittyä sommitteellisesti kaikkeen muuhun sisältöön riippumatta siitä, miten erilaisilla ne saattavat vaikuttaa*. Näistä syistä johtuen pistekokojen säätäminen on tapahtunut pääasiassa menetelmällä kokeilen, tulostan, katson ja korjaan.

3.4 Värimaailma

Taiteessa ja muotoilussa värien valintaa ohjaa moni tekijä. Kuvataiteilija pohtii värien valintaa hieman eri näkökulmasta kuin muotoilija tai arkkitehti. Teollisessa muotoilussa ergonomiset seikat tai turvallisuus saattavat nousta etusijalle myös värivalinnoissa, ja vaatesuunnittelijaa ohjaavat muotien ja sesonkien virtaukset. Kuvataiteilija on sen sijaan suhteellisen vapaa ulkoisista vaatimuksista; hänen värivalintojaan ohjaavat sisällölliset ja ilmaisulliset tarpeet, kirjoittaa Harald Arnkil (118, 2008).

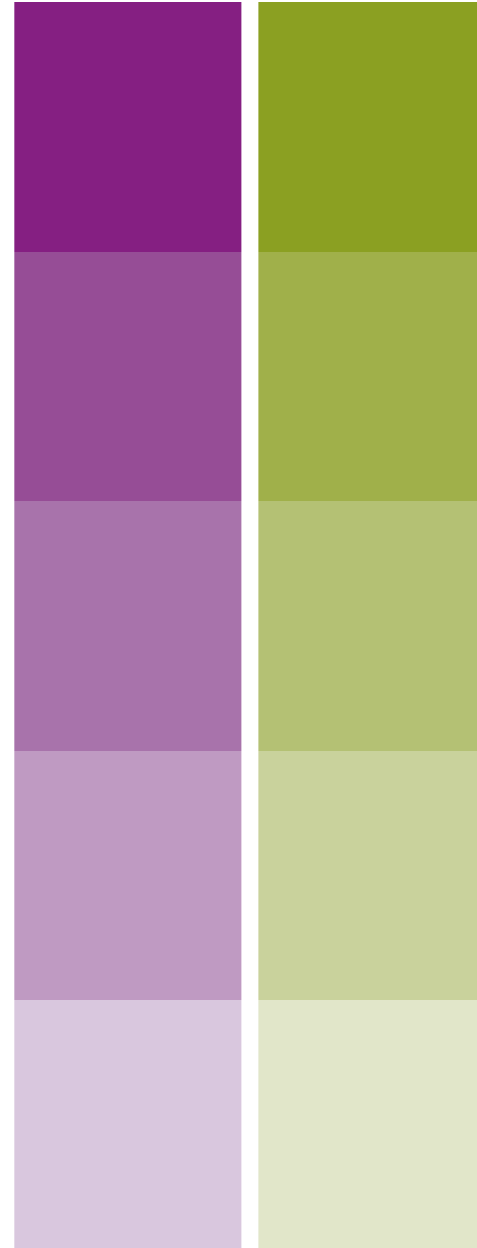
Kalenterimuistion värimaailman suunnittelussa käytin lähtökohtana sitä, mistä tämä koko projekti johdannossa esitetyllä tavalla sai alkunsa. Eli villasukkia. Kyseisten sukkienväriä oli violetti-vihreä-valkoinen ja näistä poimin kalenterimuistion pääväreiksi kaksi ensin mainittua. Nähdäkseni tämä tapa värien valintaan oli tällaisessa työssä aivan yhtä hyvä, kuin mikä tahansa muukin, koska esimerkiksi ergonomisia tai turvallisuuteen liittyviä tekijöitä ei tarvinnut ottaa suunnittelussa huomioon.

Vihreä ja violetti ovat molemmat kylmiä sekundaarivärejä (Arnkil 2008, 78). Muunsin kalenterimuistion pääväreinä käytettäviä sävyjä kuitenkin lämpimämpään suuntaan, sillä siten ne paremmin soveltuvat käyttötarkoitukseen. Tällä tavoin ne muuttuivat Johannes Ittenin mukaisesti (Arnkil 2008, 88) primaari- ja sekundaarivärien väliin

sijoittuviksi väliväreiksi, keltavihreäksi ja purppuraksi. Ittenin väriympyrän mukaisesti kyseiset värit ovat myös toistensa vastavärit. Näiden värien ohelle poimin tehosteiksi vielä punaisen ja keltaisen, joista ensimmäinen on vihreän vastaväri ja jälkimmäinen violetin.

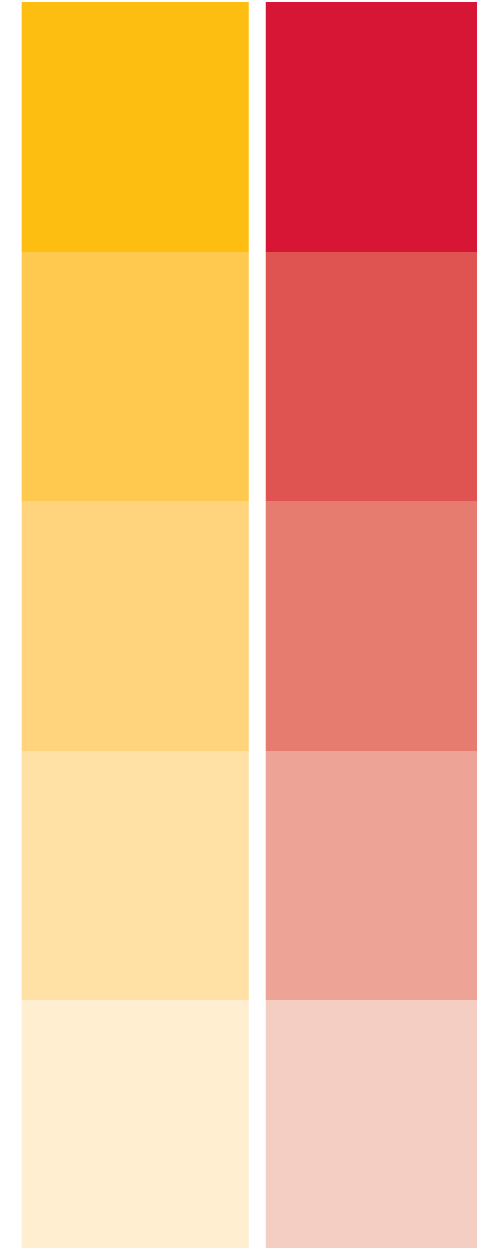
Pysyttelin värivalinnoissa lämpimien värisävyjen puolella, koska halusin värimaailman ilmentävän yhtä lailla kalenterimuistion teemaa ja henkeä. Siitä syystä kylmät värit jäivät kokonaan kuvituksen puolelle. Vastavärien tai lähes vastavärien käyttäminen kuitenkin tarjosi mahdollisuuden kontrastin luomiseen, sillä muodot ja pinnat voivat erottua toisistaan pelkän värisävyynkin perusteella. Sävykontrasti auttaa meitä erottamaan esineiden rajat valojen ja varjojen rajoista ja siten paremmin hahmottamaan ja erottamaan kohteen taustoistaan ja ympäristöstään. Voimakkaimmillaan sävykontrasti on komplementtivärien eli vastavärien yhdistelmissä ja niiden muodostamisessa rajakontrasteissa. (Arnkil 2008, 102.)

Arnkilin (2008, 102) mukaan vastavärien käyttäminen etenkin taiteessa on yleistä, sillä niiden tunnistaminen on helppoa aivoissamme olevien mekanismien ansiosta. Vastaväreillä on hänen mukaansa myös helppo luoda eloisa vaikutelma, tosin äärimmäisyyksiin vietyinä se voi vaikuttaa jopa väkivaltaiselta. Tätä rajua yhteentörmäystä on helppo kuitenkin lieventää vähentämällä värin kylläisyyttä lisäämällä valkoisuutta, mustuutta tai harmautta.

Päävärit. Vasemmalla puolella kalenterimuistion päävärit, jotka ovat violetti (CMYK 50-100-0-10) ja vihreä (CMYK 30-0-100-30). Molemmista väreistä näytteenä tummuusasteet 100 %, 80 %, 60 %, 40 % ja 20 %.

Tehostevärit. Oikealla puolella ovat kalenterimuistion tehostevärit keltainen (CMYK 0-28-100-0) ja punainen (CMYK 0-100-80-10). Molemmista väreistä näytteenä tummuusasteet 100 %, 80 %, 60 %, 40 % ja 20 %.

Kalenterimuistion pää- ja tehosteväreiksi valitsemisani väreissä on, kaikissa muissa paitsi punaisessa, mukana mustaa kylläisyyttä vähentämässä. Tällaisessa työssä tarkoituksena ei ole missään nimessä hypätä käyttäjän silmille ja siksi värien käyttöön on kiinnitettävä huomiota. Onkin mahdollista, että vastavärit tietynlaisessa sommitelmassa ja tietyissä suhteissa tuottavat silmää miellyttävän tasapainon, toteaa Arnkil (2008, 123) ja tiivistää sen, mihin olen työssäni pyrkinyt.

Juuri oikeiden värisävyjen tavoittaminen oli kuitenkin työn tämän osion hankalin vaihe ja mikäli kalenterimuistio jossain vaiheessa päättyy painettavaksi kaupallisiin tarkoituksiin, joudutaan sävyjä varmasti vielä säätämään oikea tunnelman saavuttamiseksi. Kotikoneeni näyttö esimerkiksi on kalibroimaton samaten tulostin, jota käytin kotona värejä testaillessani, ei päässe lähellekään painojälkeä. Painettuun lopputulokseen vaikuttaa luonnollisesti myös paperi ja ainakaan vielä tässä vaiheessa en päässyt kokeilemaan, miltä värit näyttäisivät sillä paperilla, jolle kalenterimuistion mahdollisesti voisi painaa.

3.5 Kuvitus

Kontrastin luominen visuaalisten elementtien välillä on pääosassa kun layoutista halutaan saada yllättävä, raikas ja elävä. Sama pätee kuvakieleen, toteaa Samara (2007, 186).

Keväällä 2010 olin vielä vakuuttunut siitä, että ehdoton enemmistö kalenterimuistion kuvitukselta tulee olemaan valokuvia. Työn edetessä kuitenkin huomasin, että tietokonegraafikan käyttö tarjosi Samaran yllä vaatimaa kontrastia valokuville. Kuvituksen lähtökohtana oli värikkyyden, innostavuus ja runsaus. Tarkoituksena ei kuitenkaan ollut alun alkaenkaan tunkea sivuja täyteen kaikkea mahdollista vaan säilyttää mallittain osin. Toisin sanoen siis saavuttaa harmoninen, elävä ja toimiva kokonaisuus kuvien avulla. Tehävä ei kuitenkaan ollut aivan helppo, muistaen kuvien tärkeyden ja merkityksen, jota Samara erityisesti painottaa.

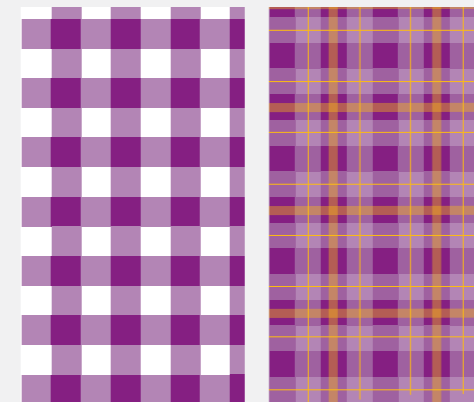
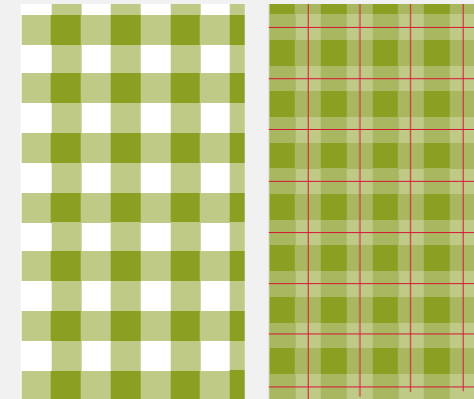
Kuva on voimakas ja elävä kokemus esittäen se sitten esinettä, paikkaa tai ihmistä. Se on symbolinen, emotionaalinen tila joka korvaa fyysisen kokemuksen (tai sen muiston) katsojan mielessä. Tämä pitää paikkansa kaikkien kuvien kohdalla, kuvaavatpa ne sitten tarkasti todellista paikkaa, henkilöä tai esinettä, tai ovatpa ne keinotekoisia järjestettyjen tilanteiden tai abstraktien muotojen kokonaisuuksia. (Samara 2007, 166.)

3.5.1 KUOSIT

Oikean hengen luomisessa auttoi erityisesti se, että lueskelin runsaasti erilaisia käsityökirjoja, -lehtiä ja -blogeja, joista poimin vaikutteita. Kirjastosta löysin kirjan *Sew What! Skirts. 16 simple styles you can make with fabulous fabrics* (Denhartog & Camp, 2006), jossa oli hyvin paljon sitä, mitä halusin kalenterimuistiossakin olevan. Kirjan innoittamana keksin idean käyttää kalentersivujen taustalla kolmea erilaista kuosia, jotka toistuvat muuttuvin värityksin vuoden mittaan. Kuosien lähtökohtina olivat neliö, ympyrä ja viiva, joka hyvin pian muuttui kuitenkin kolmioksi ja näin sain mukaan kaikki geometriset perusmuodot. Tarkoitukseni oli muokata niistä pintoja, jotka tavalla tai toisella liittyvät teemaan. Seuraavaksi esittelen näitä kuoseja ja kerron niiden kehittymisestä kohti lopullista muotoa.

NELIÖ

Neliö-teemassa lähdin liikkeelle kankaissa paljon käytetystä niin sanotusta pepita-ruudutuksesta. Pepita-kuosit 1A ja 1B olivat pitkään mukana harjoitelmissani, mutta kun päädyin siihen, että jätän valkoisen kokonaan pois kuosien värityksestä, muokkautui pepita enemmänkin skottiruutukuosin suuntaan (kuosit 1C ja 1D). Kuosista on olemassa hiukan erilaisia versioita, kuosit 1C ja 1D. Lisäksi niistä on erilaisia pääväreillä ja tehosväreillä tehtyjä väri-versioita.

Neliö. Vasemmalla puolella ylhäältä alas ovat kuosit 1A ja 1B. Oikealla puolestaan ylhäältä alas kuosit 1C ja 1D.

YMPYRÄ

Ympyräaiheen kehittäminen alkoi yksinkertaisesta pilkkulisestä kuosista. Punavihreä kuosi 2A sekä valkovihreä kuosi 2C toimivat mielestäni hyvin ja niistä välittyi värityksen ja kuvioinnin ansiosta kankaan tuntu. Kuosi 2B ei kuitenkaan mielestäni vastannut mielikuvaa, jota halusin sen ilmentävän ja tämä aiheutti ongelmia, koska olisin joutunut jättämään keltavioletin väriversion pois. Jonkin aikaa työstin kalenterimuistiota kuosin 2C kanssa, mutta edellisessä kappaleessa mainitsin, päädyin lopulta jättämään valkoisen kokonaan pois.

Ympyräaiheen kuosit muokkautuivat lopulta kuosien 2D ja 2E kaltaisiksi. Niihin sain vaikutteita nähtyäni tapetteja, joissa oli hiukan vastaavanlaisia kuvioita. Oivalsin, että kuosien ei tarvitse olla niin yksinkertaisia kuin aluksi olin ajatellut ja tämä vapautti minut suunnittelemaan ympyräaiheisen kuosin oikeaan suuntaan.

KOLMIO

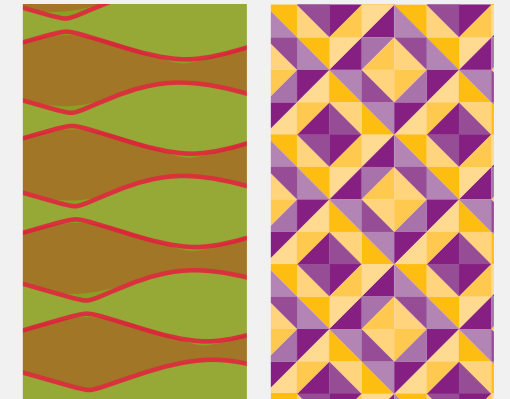
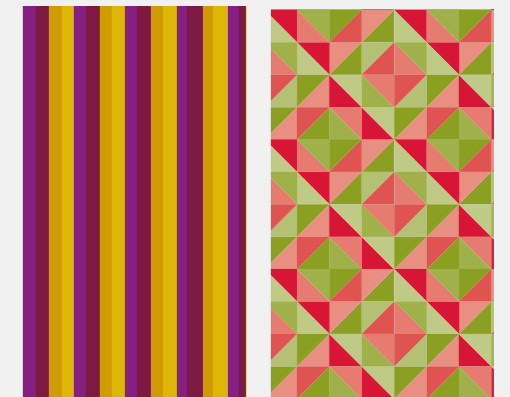
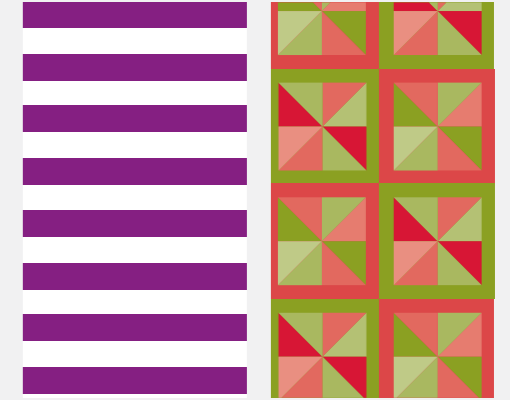
Kolmas kuosivaihtoehto tuotti minulle eniten ongelmia, sillä lähestyin sitä ensin vääristä lähtökohdista. Aloitin kuosin työstämisen viivasta, jolloin päädyin luonnollisesti ensin tasaraitaiseen kuosiin 3A ja siitä seuraavaksi kuosiin 3B. Kumpikaan vaihtoehtoista ei toiminut käyttötarkoituksessaan eikä suhteessa kahteen aiemmin esiteltyyn kuosiin.

Seuraavaksi lähestyin kuosia virkkaamisen kautta ja siten syntyi kuosi 3C, joka muistuttaa erästä

virkkaamalla aikaansaatavaa raidallista pintaa.

Tässäkin kuosissa oli kuitenkin ongelmia erityisesti värityksen suhteen, jota en saanut toimimaan mieleiselläni tavalla.

Lopulta kuitenkin oivalsin, että kolmannen kuosin lähtökohdista täytyy olla kolmio ja ongelma alkoi ratketa. Kolmioteemaa oli helppo lähteä käsittelemään tilkkutöiden kautta, sillä ne ovat käsityöiden osa-alue, jolta löytyi helposti esimerkkejä kolmion muodon käytöstä.

Ympyrä. Esimerkit sivun vasemmassa reunassa. Vasemmalla puolella ylhäältä alas kuosit 2A, 2B ja 2C. Oikealla puolestaan ylhäältä alas kuosit 2D ja 2E.

Kolmio. Esimerkit sivun oikeassa reunassa. Vasemmalla ylhäältä alas kuosit 3A, 3B ja 3C. Oikealla puolestaan ylhäältä alas kuosit 3D, 3E ja 3F.

3.5.2 VALOKUVAT

Adobe Illustratorilla tehtyjen taustakuosien lisäksi kalenterimuistio tarvitsi myös valokuvia. Ennen kaikkea käsityöohjeiden ja niiden mukaan tehtyjen valmiiden töiden kuvien vuoksi, mutta myös kuvitusmielessä.

Alusta lähtien olin sitä mieltä, että valmiiden töiden kuvitus tulee valokuvien osalta koostumaan enemmänkin herkullisista, mieltäkututtavista yksityiskohdista kuin isommista kokonaisuuksista. Nähdäkseni ainoa syy, jonka vuoksi täältä linjalta tulisi poiketa on se, että jokin yksittäinen käsityöohje ehdottomasti vaatii, että valmiin työn kuva on esillä kokonaisuudessaan tai esimerkiksi osana suurempaa miljööttä.

Tässä konseptivaiheessa on valmiita töitä ollut kaksi. Molemmat on sijoitettu ohjeen oheen syvätyynä ja toinen miltei kokonaisuena, koska työn kokoaminen oli helpompaa havainnollistaa kuvan kuin tekstin kautta.

Valmiiden töiden kuvien lisäksi olen ottanut runsaasti valokuvia erilaisista käsityötarvikkeista, napeista, vetoketjuista, nuppineuloista, saksista ja sen sellaisista. Näitä syvätyjä kuvia käytetään elementteinä ohjesivujen sekä muistiinpanosivujen yhteydessä.

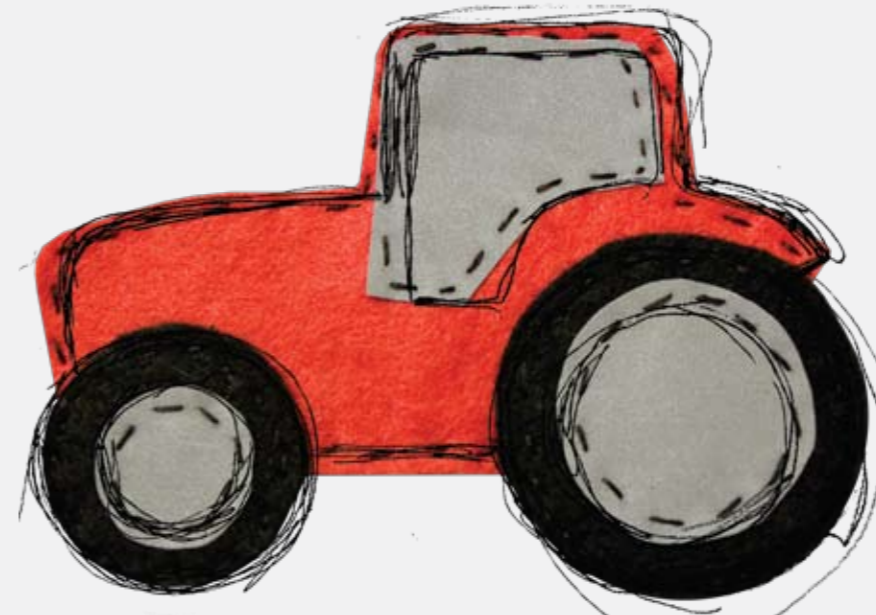
Lisäksi olen kuvannut erilaisia kankaita, joista olen muokannut Photoshopilla erivärisiä ver-

sioita. Näitä läheltä kuvattuja mielenkiintoisia pintoja käytetään ohjesivujen taustoina. Kokeilin samaa ajatusta ohjaajani Leena Pohjansalon ehdotuksesta myös muistiinpanosivuilla, joilla sivun pinta olisi koostunut erilaisista kangastilkkuista, joille voi kirjoittaa ja tehdä muistiinpanoja. Se ei kuitenkaan toiminut, sillä sivusta tuli liian rauhaton ja väritykseltään liian tumma. Vaihdoin tässä kohtaa kankaat erilaisiin ruudullisiin, viivallisiin ja valkoisiin papereihin, joiden kuvien avulla sain muistiinpanosivuille toimivamman pinnan. Katsoin, että paperikuosin käyttäminen soveltui myös hyvin tarkoitukseen, eikä etenkään sotinut kalenterimuistion henkeä vastaan.

Tarvikkeita. Alla esimerkkejä kangastilkkuista, napeista ja muusta rekvisiitasta, jota käytetään kalenterimuistion kuvituksena.

Viivapiirros. Valokuvaan yhdistetty viivapiirros ei antanut juurikaan lisäarvoa kuville, joten luovuin ajatuksesta.

3.5.3 MUUT ELEMENTIT

Kalenterimuistiossa on käytetty kuosien ja valokuvien ohella myös muita elementtejä. Kalenterisivuilla viikonpäivät on erotettu toisistaan katkoviivalla, jonka on tarkoitus viitata ompelteen jälkeen. Samassa tarkoituksessa olen myös käyttänyt siksakviivaa erityisesti kannessa. Eritavoin kalenterimuistiossa toistuu myös siksakreunainen kankaan- tai paperinpalanen, muun muassa kansien sisäpuolella sekä kalenterin taustalla. Näiden kaikkien tarkoituksena on viestittää käsityöhenkeä ja itse tehdyn tuntua kalenterimuistiossa.

Eräässä vaiheessa suunnitelmani oli lisätä osaan valokuvista käsin piirrettyjä ääriviivoja, joita ehdin kokeilla oheisessa kuvassa olevan traktorihajostimen kanssa. Tulin kuitenkin siihen tulokseen, että tämä ratkaisu ei tarjonnut juurikaan lisäarvoa vaan korkeintaan sotki lopputulosta.

3.6 Kannet ja aloitussiou

Halusin kalenterimuistion kansien olevan pieni kollaasi siitä, mitä ne pitävät sisällään. Kun kaikki muut osaset alkoivat olla kohdillaan, oli kansien suunnittelu melko nopeaa ja tapahtui alkuun hyvin pitkälle pääni sisällä. Siitä syystä tästä vaiheesta ei ole juurikaan kuvia eri työvaiheista.

Halusin kansien olevan mahdollisimman kangasmaiset, siitä syystä se on päällystetty neljällä eri kankaalla tai kuosilla, joista suurimpana pintana on kuosi 2E. Kannet on jaettu horisontaalisesti kahtia ja kyseinen kuosi peittää yläosaa. Etukannen alapuolisko on puolestaan jaettu kolmeen ja täytetty kahdella kankaalla ja yhdellä kuosilla. Näiden päälle olen sommitellut ompelutarvikkeita sekä kalenterin nimen siksakreunaiselle pohjalle. Teksti kalenteri 2011 on melko pienellä, mistä syystä kalenterimuistiota voi olla aluksi vaikea tunnistaa kalenterimuistioksi. Tämä on kuitenkin harkittu ratkaisu siksi, että näin syntyy jännittävämpi ja kiinnostavampi vaikutelma. Kirja on pakko ottaa käteen ja siihen on tutustuttava, sillä nimi sinällään ei myöskään kerro mistä on kyse.

Takakannessa jatkuu horisontaalinen kahtiajako ja etukannen alaosan vasemmanpuoleinen kangas jatkuu taakse. Takana on vetoketjun päälle sijoitettu teksti, jossa kerrotaan, kenelle kirja on tarkoitettu. Kansien sisäpuolelle halusin jonkin yhtenäisen kuosin, mutta en kuitenkaan

halunnut käyttää mitään kalenterisivuilla olevista kuoseista. Niinpä sommittelin kankaista ja napeista sisäkansiin kokonaan uuden kuosin. Se erottaa kannet sisällöstä ja antaa tietenkin viitteitä siihen, mitä on tulossa.

Kalenterimuistion sisältö alkaa heti kannen jälkeen, sillä en nähnyt syytä sille, miksi tähän väliin olisi pitänyt sijoittaa erillisiä alkulehtiä. Tarvittavat tekijä- ja painotiedot voidaan sijoittaa takakanteen. Kalenterimuistion aloitussivulla on tilaa kalenterin omistajan nimelle sekä kalenterinkäyttäjän lupaus, jonka tarkoituksena on korostaa sitä, että tärkeintä harrastuksessa ja miksei elämässä ylipäänsäkin, on hauskuus ja onnellisuus.

4 Kalenterimuistion valmiit siout

Tässä työssä on ollut kyse kalenterimuistion konseptin suunnittelusta. Siitä syystä kalenterimuistio ei ole kokonaisuudessaan valmis eikä sitä paineta valmiiksi tuotteeksi. Kalenterimuistio on kuitenkin jollakin tapaa havainnollistettava jo tässä vaiheessa niiltä osin, kuin se on valmis. Siitä syystä olen päättänyt ratkaisuun, jossa seuraavilla sivuilla esitellään kalenterimuistion valmiit osat 1:1 -mittakaavassa.

Kalenterimuistion rakenne kokonaisuudessaan on esitelty jo aiemmin tässä raportissa, joten en puutu siihen sen enempää. Lukijalle kuitenkin tiedoksi, että kalenterimuistio alkaa seuraavassa esittelyssä kansista ja jatkuu sitten heinäkuun, elokuun ja syyskuun ohje- ja kalenterisivuilla. Tämä siksi, että ohjeet ovat näin ollen niillä paikoilla, jolle ne oikeastikin kuuluvat.

Tämän kalenterin omistajana minä,

lupaudun tekemään käsilläni.

*Neulomaan, oivikkaamaan, leikkaamaan,
liimaamaan, kutomaan, pujottamaan, huovuttamaan,
ompelemaan, harsimaan, patsimaan, nypläämään,
muovaamaan, tuunaamaan, keksimään, löytämään,
oivaltamaan, rentoutumaan, iloitsemaan ja olemaan
onnellinen sitä kaikkea tehdessäni.*

29 heinäkuu

heinäkuu 30

18

MAANANTAI

19

TIISTAI

20

KESKIVIIKKO

21

TORSTAI

22

PERJANTAI

23

LAUNTAI

25

MAANANTAI

26

TIISTAI

27

KESKIVIIKKO

28

TORSTAI

29

PERJANTAI

30

LAUNTAI

24

SUNNUNTAI

31

SUNNUNTAI

Olga Olli

Asta

Riikka

Sari Saara Sara
Salla Salli

Marketta Maarit
Reetta Reeta
Maaret Margareeta

Johanna Hanna
Jenni Jenna
Jonna Hannele
Hanne Joanna

Leena Matleena
Leeni Lenita

Kristiina Tiina Kirsti
Kirsi Krista Kiia Tinja

Jaakko Jaakob
Jimi Jaakoppi

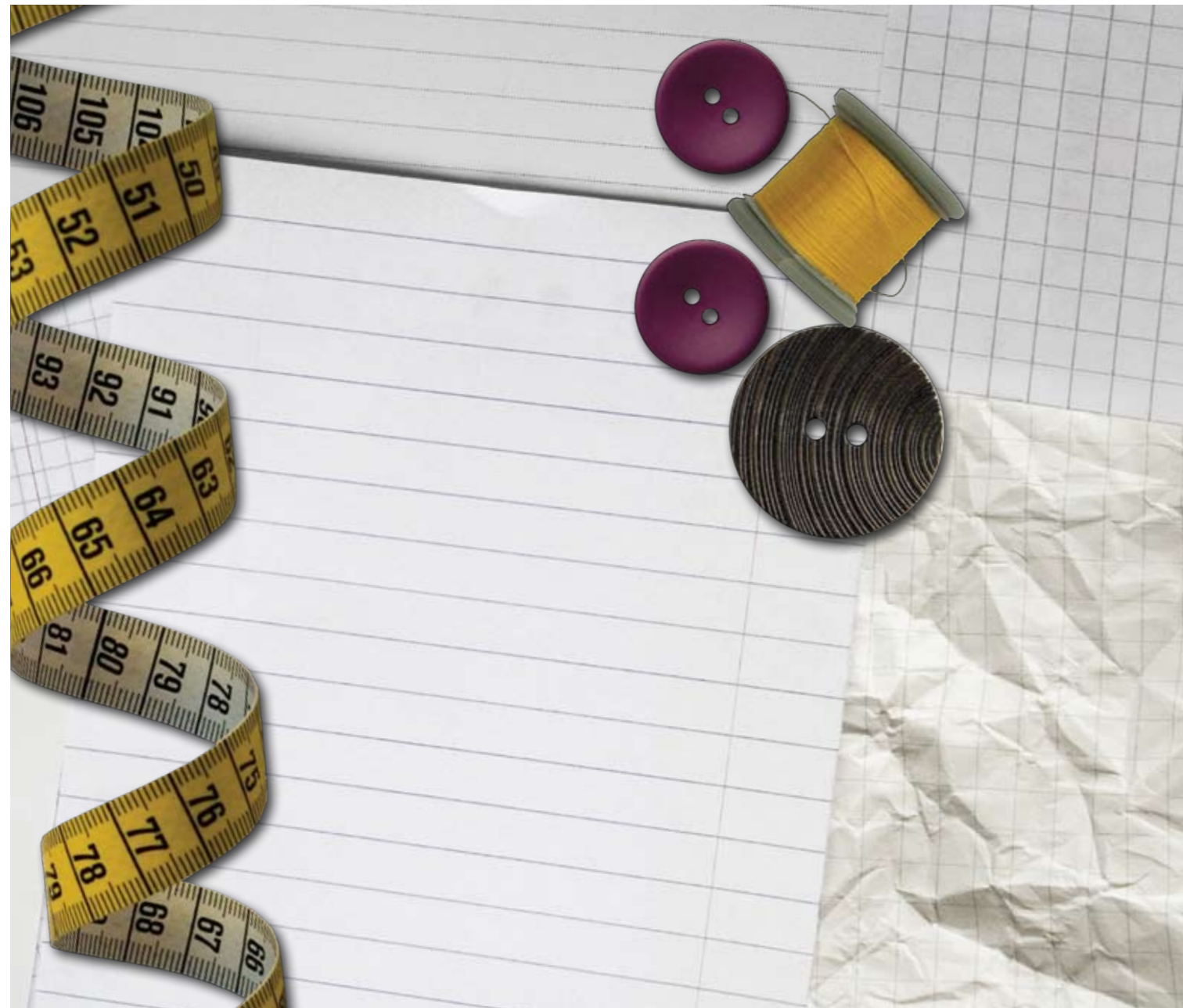
Martta

Heidi

Atso

Olavi Olli Uolevi Uoti

Helena Elena

Okikesä-kranssi

TARVIKKEET: PUNAISTA JA ORANSSIA HUOPAKANGASTA, KAKSI ERIKOKOISTA PIPARIMUOTIA, ASKARTELULIIMAA, KUUMALIIMAPISTOOLI JA LIIMAA SIIHEN, PUINEN KRANSSI, RAUTALANKAA SEKÄ PEILIMOSAIKKEJA

Leikkaa huopakankaasta piparimuot-
teja mallina käyttäen kukkasia ja
liimaa askarteluliimalla pieni kukka
ison päälle. Kun liima on kuivunut,
pujota V-kirjaimen muotoiseksi taiteltu
rautalanganpätkä kukan keskustan

läpi ja kiinnitä sillä
kukkaset krans-
siin sommitellen
ne haluamal-
lasi tavalla.

Lopuksi
koristele
kukat

liimaamalla peilimosaiikki kunkin ku-
kan keskustaan kuumaliimalla.

HUOM! Kukkien sijoittelussa krans-
siin kannattaa välttää liikaa
symmetrisyyttä. Kranssista tulee
mielenkiintoisempi, jos sommittelet
kukat vähän vinksin vonksin.

31 elokuu

elokuu 32

1

MAANANTAI

2

TIISTAI

3

KESKIVIikko

4

TORSTAI

5

PERJANTAI

6

LAUNTAI

8

MAANANTAI

9

TIISTAI

10

KESKIVIikko

11

TORSTAI

12

PERJANTAI

13

LAUNTAI

7

SUNNUNTAI

14

SUNNUNTAI

15
MAANANTAI

16
TIISTAI

17
KESKIVIikko

18
TORSTAI

19
PERJANTAI

20
LAUNTAI

22
MAANANTAI

23
TIISTAI

24
KESKIVIikko

25
TORSTAI

26
PERJANTAI

27
LAUNTAI

21
SUNNUNTAI

28
SUNNUNTAI

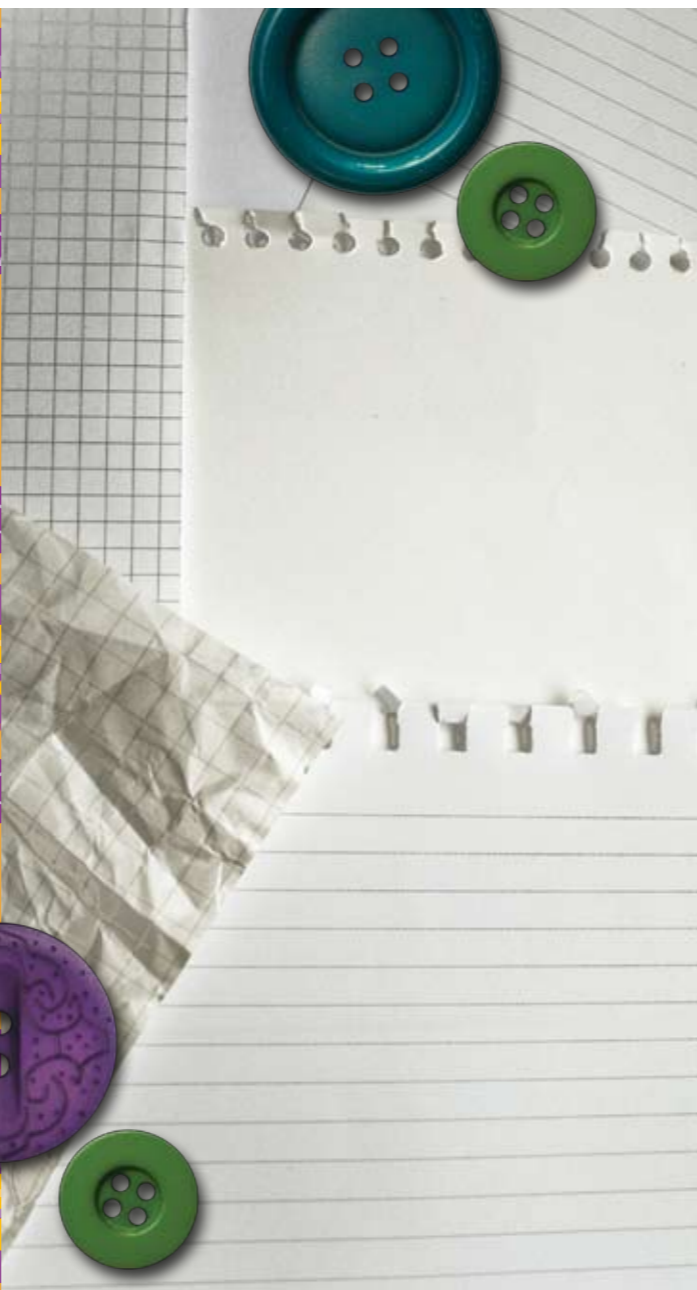
35 elokuu

29
MAANANTAI

30
TIISTAI

31
KESKIVIIKKO

56

Traktoriheijastin

TARVIKKEET: MUSTAA JA PUNAISTA HUOPAKANGASTA, HEIJASTINKANGASTA, OMPELU-LANKAA JA/TAI LIIMAA, PAPERIA JA KYNÄ

Jäljennä seuraavan sivun traktori-kaava paperille kolmeen kertaan ja leikkaa numeroidut osat kustakin niin, että sinulla on yksi kokonainen traktori, kaksi rengasta, kaksi renkaiden vanteita ja yksi ohjaamo. Sen jälkeen leikkaa punaisesta huovasta yksi kokonainen traktori ja mustasta renkaat. Leikkaa vanteet ja ohjaamo heijastinkankaasta. Liimaa tai ompele kappaleet toisiinsa tällä sivulla olevan mallikuvan mukaisesti.

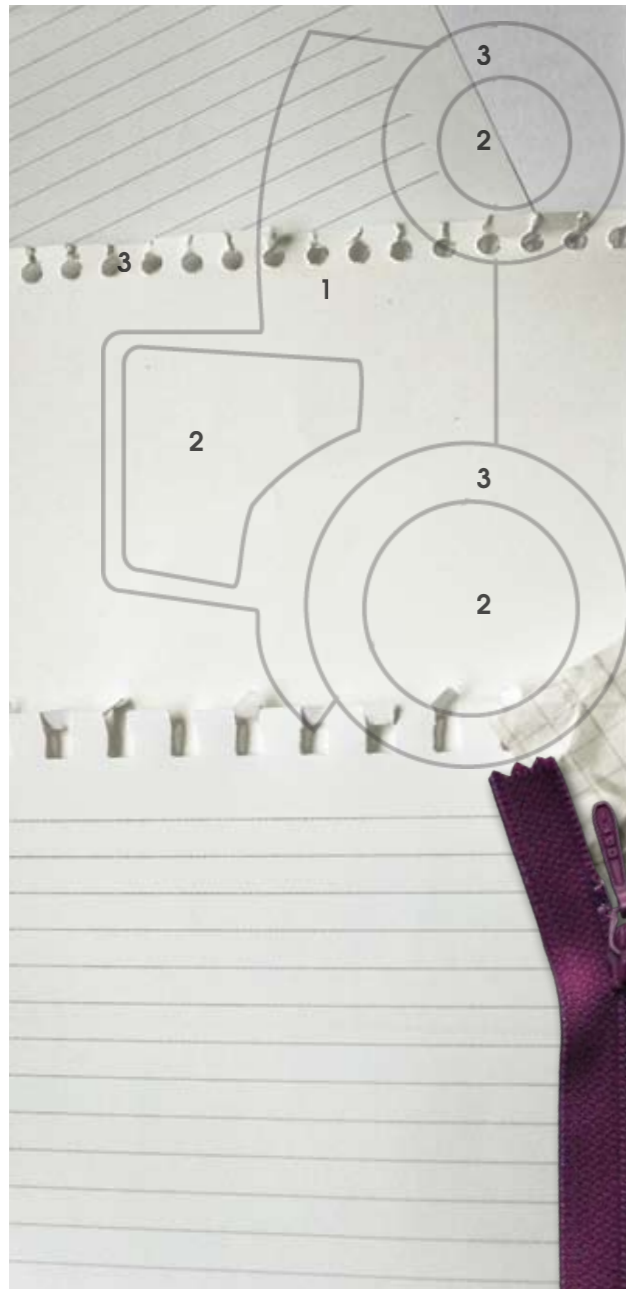
Lopuksi pujota neulan avulla sopiva lanka traktorin keulan läpi, kiinnitä

lankaan hakaneula ja ripusta takinhelmaan.

HUOM! Voit myös leikata ylimääräisen traktorikappaleen heijastinkankaasta ja kiinnittää sen heijastimen kääntöpuolelle. Näin saat enemmän heijastuspinta-alaa.

57

35 syyskuu

syyskuu 36

37 syyskuu

12
MAANANTAI

13
TIISTAI

14
KESKIVIikko

15
TORSTAI

16
PERJANTAI

17
LAUANTAI

18
SUNNUNTAI

6. Yhteenveto

Tarkasteltaessa tämän opinnäytetyön alkuperäisiä tavoitteita, joita hahmottelin aihe-seminaarissa marraskuussa 2009, pitäisi työn toteutumisen olla pettymys. Siinä vaiheessa ideointi oli kuitenkin varsin vapaata ja lennokasta enkä juurikaan kiinnittänyt huomiota realistisiin resursseihin kuten aikaan ja työmäärään. Ajan kanssa ja työn edetessä tavoitteetkin rajoutuivat ja karsituivat mielestäni järkeviin mittoihin. Niihin suhteutettuna olen varsin tyytyväinen lopputulokseen.

Palaan nyt lyhyesti luvussa yksi tälle työlle asettamiini neljään vaatimukseen. Niistä ensimmäinen kohdistui formaattiin, jonka tuli olla yksinkertainen ja helppo käyttää. Koen kalenterimuiston vastaavan näihin vaatimuksiin. Mielestäni olen onnistunut pitämään kalenterimuiston sellaisena, että se puhuttelee laajaa kohderyhmää ja että sen formaatissa ei ole mitään sellaista, joka tekisi siitä liian vaikean tai kummallisen. Uskon, että päätökseni jättää pois kalenterimuiston sisään taitettavat lipareet ja muut vastaavat ulokkeet, edesauttaa siinä, että laajemman käyttäjäkunnan on helppo sitä lähestyä.

Toisena vaatimukseni oli rakenteen selkeys ja helppous. Tässä koen ottaneeni pienen riskin kalenteriosion suhteen jakamalla sen selkeästi

kuukausittaisiin osiin tavalla, joka poikkeaa totutusta. Tämän ratkaisun avulla tunnen kuitenkin saaneeni kalenterimuiston rakenteesta mielenkiintoisemman ja elävämmän menettämättä silti sen selkeyttä ja käytettävyyttä. Rakenteessa on selkeä logiikka, joka toistuu kuukaudesta toiseen pienin variaatioin. Uskon, että mainitun logiikan ansiosta tämä persoonallinen rakenneratkaisu toimii käytännössäkin.

Kolmas vaatimukseni kohdistui kalenterisivuihin, joiden tuli olla selkeitä ja sisältää tarpeeksi tilaa merkinnoille. Verrattuna useisiin markkinoilla jo oleviin kalenterimuistioihin, on omassa ratkaisusani verrattain hyvin tilaa. Läpikuultavuus viikko-osiossa on laimea eikä siten hankaloita muistiinpanojen tekemistä. Kalenterisivujen typografia on kenties jo miltei korostetun selkeää, mutta en näe mitään syytä, miksi se ei voisi sellaista olla.

Neljäs vaatimukseni puolestaan oli rajata visuaaliset erikoisuudet pois kalenterisivuilta. Olen uskoakseni onnistunut tässä silläkin uhalla, että kalenterisivut vaikuttavat muihin verrattuina tyhjiltä tai monotonisilta. Halusin kuitenkin erottaa ne selkeästi muusta sisällöstä ja jättää sinne tilaa käyttäjän omille merkinnöille, joita ns. turhat elementit eivät ole rikkomassa.

April Greiman (Samara 2007, 248) on todennut: *jos design ei tunnu hyvältä sydämessä, sillä mitä järki ajattelee, ei ole mitään merkitystä*. Tämän työn suunnittelun lähtökohdat ja lopputulos tun-

tuvat minusta hyviltä. Uskon konseptiin ajatukseen sekä myös toteutukseen ja toivon, että saan mahdollisuuden työstää sitä eteenpäin. Suunnitteluprosessi on ollut kaiken kaikkiaan mielenkiintoinen, mutta äärimmäisen haastava tehtävä, joka on opettanut paljon. Olen toivokseni oppinut hahmottamaan tämänkaltaisen projektin kulun ja ennen kaikkea muistamaan, kuinka suunnaton määrä asioita tähän sisältyy ja kuinka ne tavalla tai toisella ovat kytköksissä toisiinsa. Monta asiaa olisi voinut tehdä toisin ja yhtä monia olisi voinut hioa loputtomiin. Mikään ei kuitenkaan omasta mielestäni jäänyt varsinaisesti kesken enkä sinällään muuttaisi lopputuloksessa mitään.

Tämän raportin kirjoittamisessa on ollut vaikeinta ilmaista omia näkemyksiään ja visioitaan. Vaikka ne ovat olleet jo vuoden selkeinä mielikuvina päässäni, on niiden kirjoittaminen ulkopuolisen ymmärrettäväksi tekstiksi ollut haasteellista. Lähes yhtä haasteellista, kuin niiden saaminen näkyviksi kirjainten, kuvien ja värien avulla kalenterimuiston sivuilla.

Luottaminen itseensä graafisen suunnittelijana on myös ajoittain tämän(kin) työn puitteissa ollut vaikeaa. On tuntunut, että en osaa. Että projekti on liian suuri. Että pitäisi oppia vielä sitä ja tätä ja tuota, ennen kuin on valmis tähän. Oppia voi kuitenkin vielä tämän jälkeenkin, koko loppuelämän. Nyt olen tässä ja tämä opinnäytetyö on tämän ajan ja paikan virstanpylväs.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Arnkil, Harald (2008) Värit havaintojen maailmassa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 2. painos.

Bringhurst, Robert (1999) The elements of typographic style. Point Roberts: Hartley & Marks. 2. painos.

Brusila, Riitta (2002) Typografia: kieltä vai visuaalisuutta. Helsinki: WSOY. 1.painos

Lukkarila, Jarno (2001) Tekstuuri. Typografia julkaisijan työvälineenä. Helsinki: CredoNet Oy. 1. painos.

Samara, Timothy (2007) Design Elements. A Graphic Style Manual. Gloucester, Massachusetts: Rockport Publisher Inc.

Muut lähteet:

Jakovljevic, Sari (18.11.2010) Papyrus Finland. Sähköpostiviesti liittyen tiedusteluuni paperivaihtoehtoista

Leivo, Esa (18.11.2010) Turun Kirjekuoritehdas Oy. Sähköpostiviesti liittyen tiedusteluuni paperivaihtoehtoista.

Lohko, Kari (2008-2009) Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti. Visuaalisen muotoilun kurssin muistiinpanot.

Luukkanen, Marja (22.10.2010) Sähköpostiviesti liittyen kalenterimuistion käsityöohjeisiin.

Saloranta, Juhani (11.11.2010) Aldus Oy. Sähköpostiviesti liittyen tiedusteluuni painotekniikasta.

Talvitie, Tuomas (14.11.2010) Markprint Oy. Sähköpostiviesti liittyen tiedusteluuni painotekniikasta.

Elektroniset lähteet

Almanakkatietojen tekijänoikeus. Viitattu 18.10.2010.
 Http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/tekoik/almanakka.html

Linotypen fonttiesittely. Diskus. Viitattu 18.10.2010.
 http://www.linotype.com/3121/diskus.html

MyFontsin fonttiesittely. MVB Emmascript. Viitattu 18.10.2010.

http://new.myfonts.com/fonts/adobe/emmascript-mvb/

The Typehead Chronicles of Thomas Christensen. Viitattu 18.10.2010.
 Http://www.rightreading.com/typehead/avant_garde.htm

Työtä inspiroinut kirjallisuus

Raimes, Jonathan & Bhaskaran, Lakshmi (2007) Retro Graphics Cookbook. East Sussex: The Ilex Press Limited.

Denhartog, Francesca & Camp, Carol Ann (2006) Sew What! Skirts. 16 simple styles you can make with fabulous fabrics. North Adams, Massachusetts: Storey Publishing.

Krause, Jim (2001) Layout index. Cincinnati, Ohio: North Light Books.

Mentu, Mikkelä & Paakkunainen (2010) Printti & pisto. Otava: Keuruu.

Nomura, Kyoko & Kondo, Hiroko (2000) Limited color graphics : flyers, direct mail and other 1 & 2 color design. Düsseldorf : Nippan/Nippon Shuppan Deutschland. 1. Painos.

Weber, Max (2007) The layout look book. New York: Collins Design. 1. Painos.

Kiitos

...*Äidille ja isälle* seitsemäntoista vuoden tuotekehittelystä.

...*Tuomakselle* siitä, ettei 517 kilometriä ollut sinulle ikinä liian pitkä matka.

...*Marjalle ja Venlalle* arvokkaista kommenteista.

...*Versaalille* inspiraatiosta ja vankkumattomasta tuesta tässäkin asiassa.

...*Jonesille* tyhmiin kysymyksiin vastaamisesta.

...*Kati Lohkolle* pohjan valamisesta.

...*Eija Mäkelälle* siitä, etten luopunut toivosta opiskelupaikan suhteen.

...*Grasu*Ø8:t Anna, Aki, Ari, Hannele, Joni, Jussi, Kari, Kiia, Satu & Taru:

*Lopussa kiitos seisoo,
matkan varrella kadotitte musta kaiken
heikon,
mä en tahdo paeta.
Oon pahoillani kaikesta,
jokaisesta aroesta.
Yhdessä pitkään käveltiin,
kiitos, anteeks, näkemiin.*

-Kymppilinja

